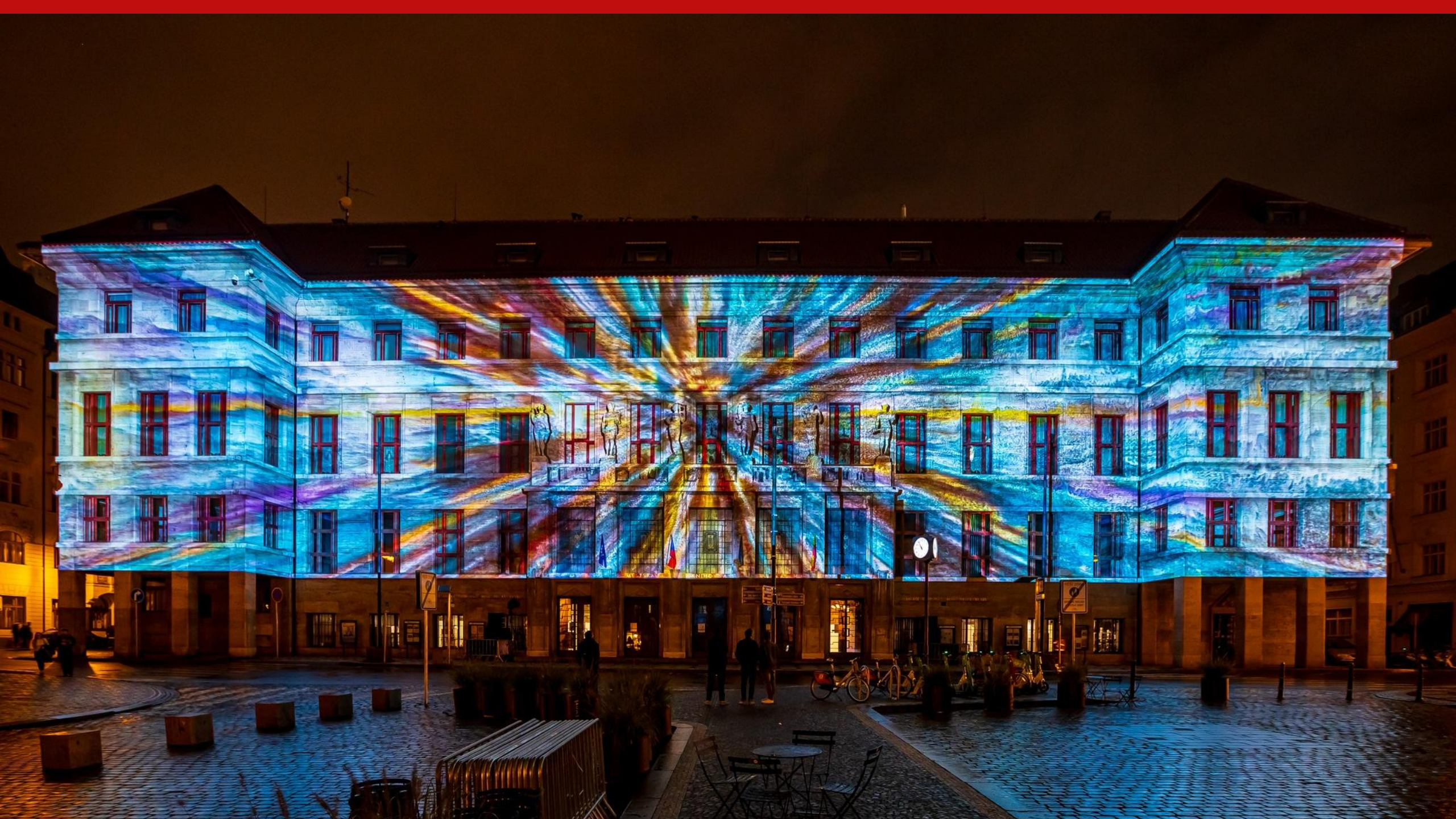

AI a knihovny a vy

Inovace v knihovnách, Brno, 26.5.2026

Míla Linc

Co je vlastně ta AI?

Jan Romportl: Kterak se umělá inteligence do nás propálila skrz ChatGPT

8,1 tis. zhlédnutí • před 10 měsíci

Sluňákov - centrum ekologických aktivit

Systém ChatGPT, který na konci loňského listopadu veřejnosti představila společnost OpenAI, dosáhl několika z

<https://youtu.be/HuUsRvMyLZE?si=ywp3qVNmDIEv8yUx>

Petr Koubský: Umělá inteligence: příslib i hrozba (MFF-PMF 18.1.2024)

47 tis. zhlédnutí • před 2 měsíci

LLionTV

Milí studenti, vážení přátelé! Také v roce 2023 probíhá tradiční (letos 53.) podzimní cyklus přednášek z mode

Koubský: Nepřehánějme to s antropomorfním pohledem. AI je mašina, jsou to čísla v počítači

knihovnavaclavahavla ▶ 18 tis.

<https://www.youtube.com/watch?v=1rHc68t3x1o&t=1234s>

<https://youtu.be/LwJYjkctdyU?si=Qay7TCyu-qGNtJWF>

Umělá inteligence: čtyři výzvy pro humanitní a sociální vědy

7,8 tis. zhlédnutí • před 10 měsíci

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Umělá inteligence proměňuje metody zkoumání a to, jakým způsobem lidé chápou, co to zna

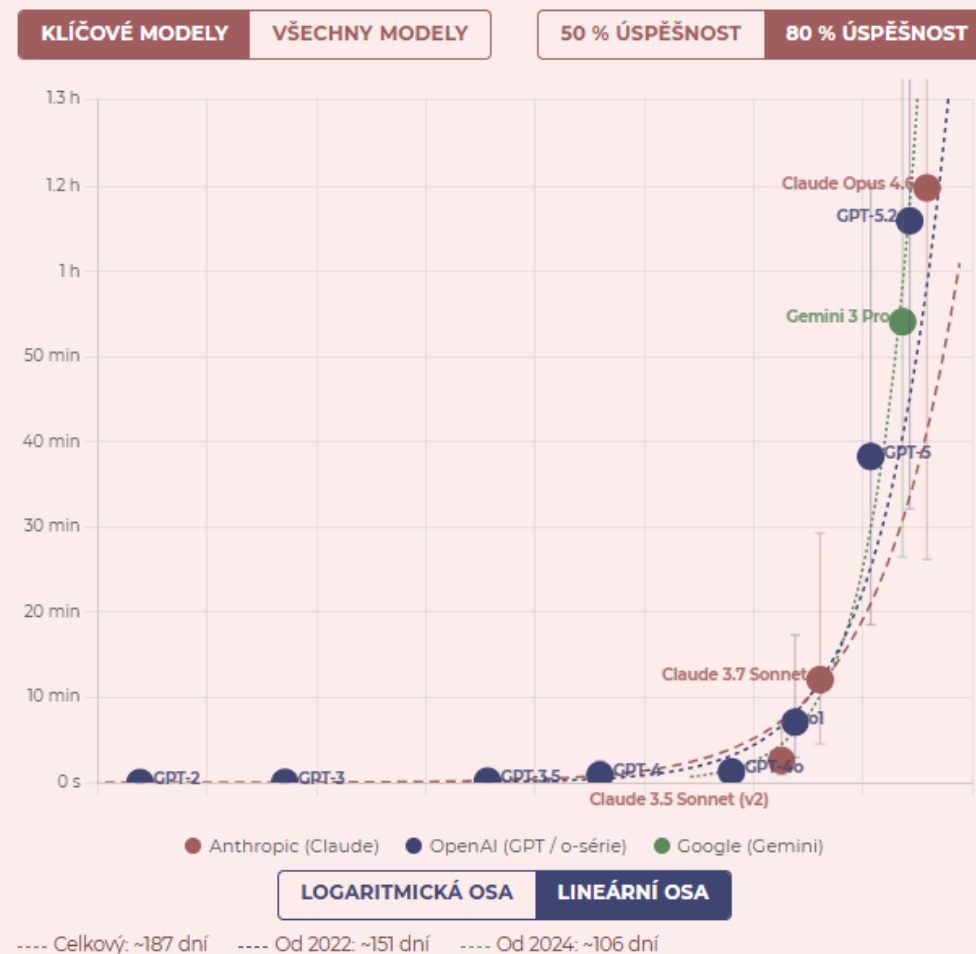
<https://youtu.be/k1LQSkSaIBw?si=UhyzcNu5R4u8uTqk>

Před půl rokem je dávno...

- ▀ Zdvojnásobení úspěšnosti každých cca 6-7 měsíců
- ▀ Změny na pozadí, nové modely oblíbených AI nástrojů
- ▀ Zároveň klesá cena používání modelů

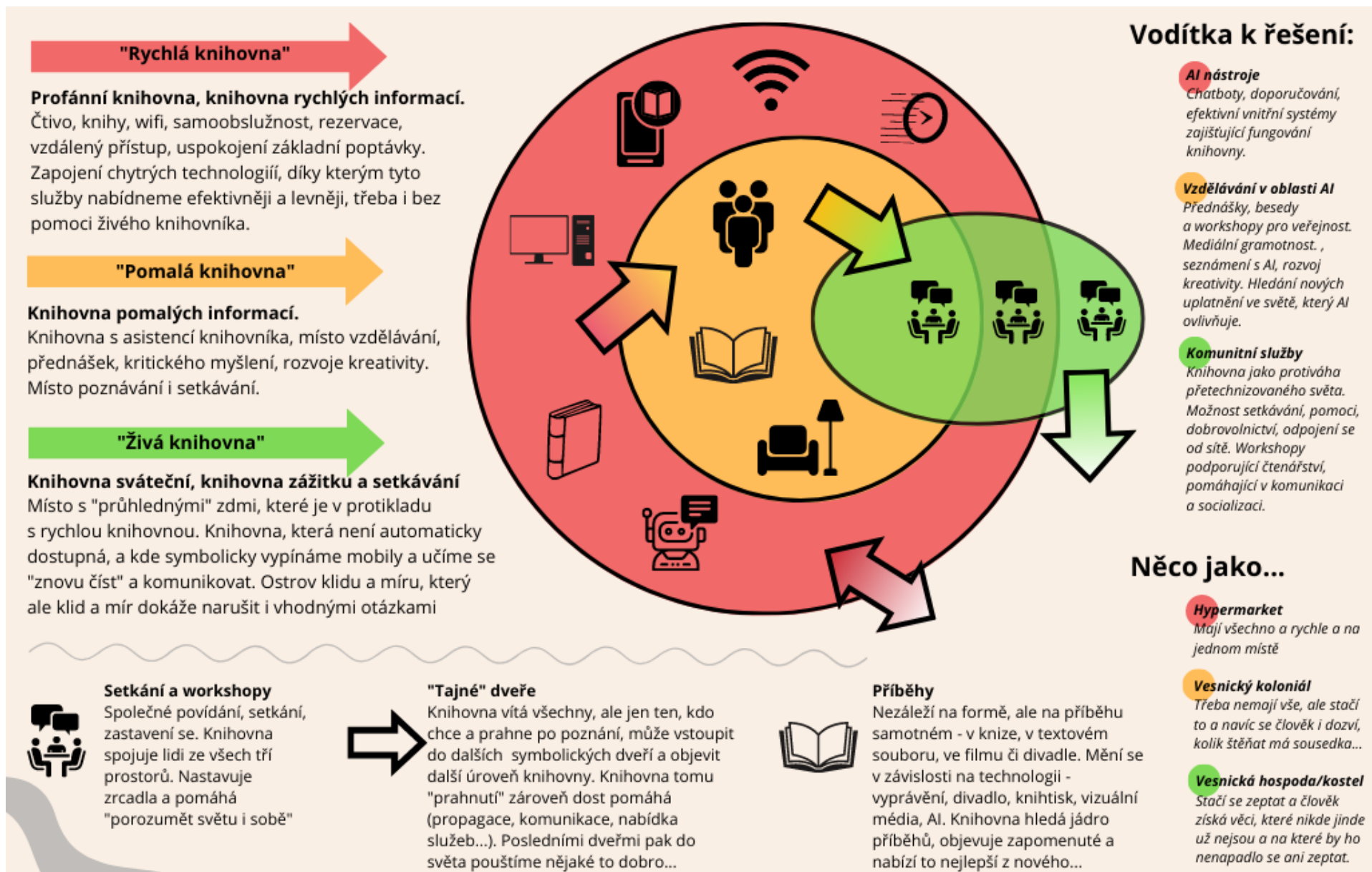
Jak rychle rostou schopnosti AI agentů

Podle benchmarku METR se časový horizont AI agentů (délka úlohy, kterou AI zvládne autonomně) zdvojnásobuje každých 6–7 měsíců. V posledních třech letech se zrychlování ještě zintenzivnilo. Pokud bude trend pokračovat, AI by mohla do roku 2029 zvládnout úlohy na měsíc práce.

Zdroj: METR, benchmark METR-Horizon v1.1 (Kwa et al., 2026)

AI v knihovně, knihovna ve světě AI

Městská knihovna v Praze

Co je LLM

Jazykové modely zdarma

› <https://chat.openai.com/>

› Bez přihlášení, přihlášení např. skrz účet google nebo registrace u OpenAI

› <https://copilot.microsoft.com/>

› Bez přihlášení, přihlášení skrz účet Microsoftu

› <https://gemini.google.com/>

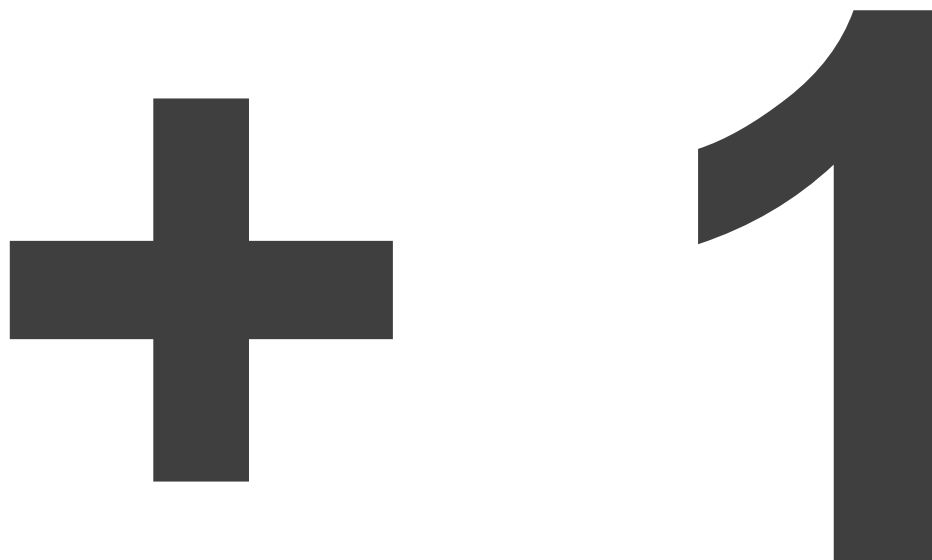
› Přihlášení skrz účet google

› <https://www.anthropic.com/claude>

› Přihlášení např. skrz účet google nebo registrace u Anthropic

Jak fungují LLM (Velké jazykové modely)

Jak fungují LLM (Velké jazykové modely)

pes

nebo
a
pro
...

a

noha
kočka
jezevec
...

kočka

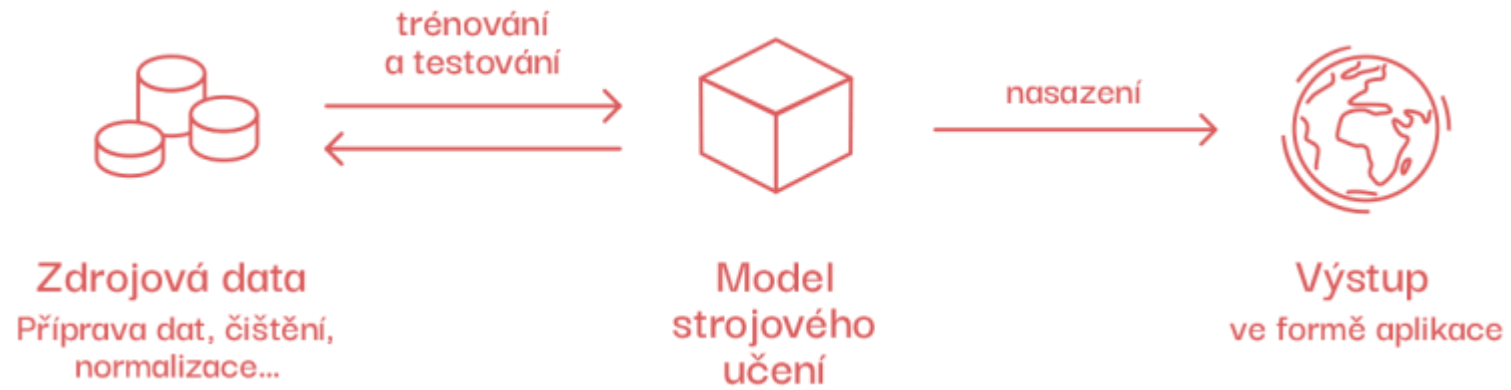
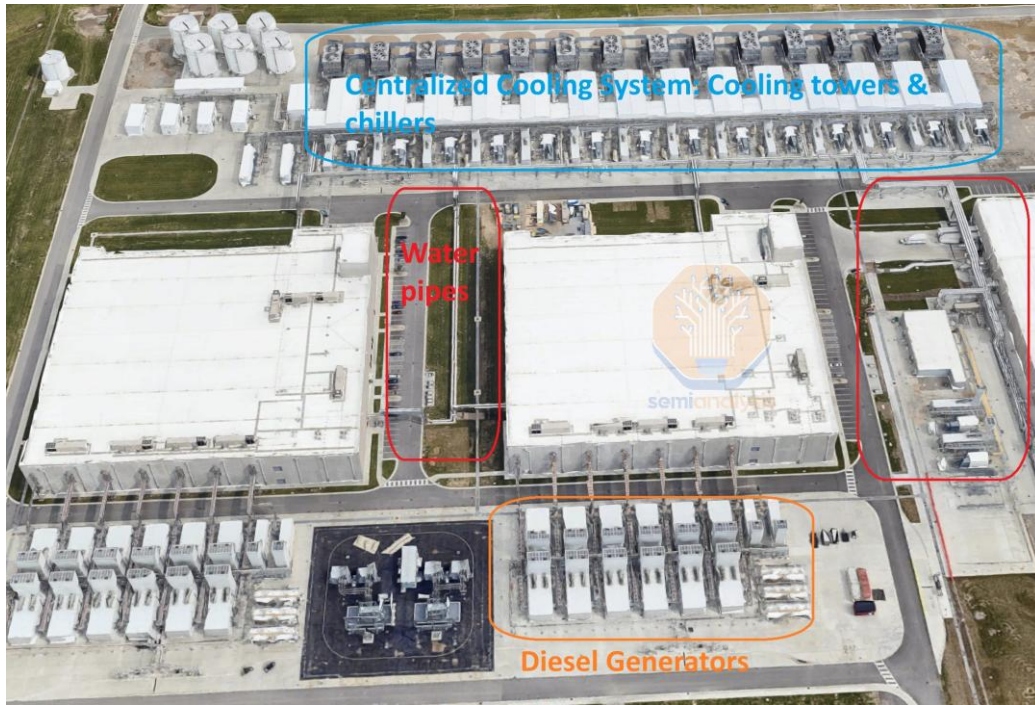
Ema

mele
jí
...

mele

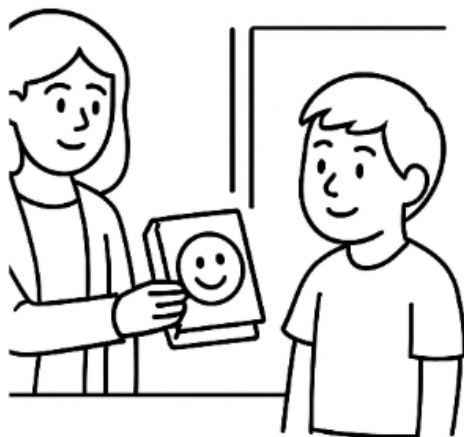
...
...
...

???

Jak se velký jazykový model učí

SUPERVISED LEARNING

Knihovnice doporučí čtenáři knihu, která se mu bude líbit.

Lidé označují správné odpovědi.

UNSUPERVISED LEARNING

Čtenář čte všechno a hledá podobnosti, aby zjistil, co se mu bude líbit.

Model hledá souvislosti mezi slovy a učí se předpovídat další slovo v textu.

REINFORCEMENT LEARNING

Čtenář objevuje knihovnu. Nechává si, co se mu líbí, odkládá to, co nikoliv.

Model generuje více odpovědi, člověk je seřadí, model se pak přizpůsobuje odměnám.

<https://platform.openai.com/tokenizer>

GPT-4o & GPT-4o mini

GPT-3.5 & GPT-4

GPT-3 (Legacy)

Hallo, my name is John.

GPT-4o & GPT-4o mini

GPT-3.5 & GPT-4

GPT-3 (Legacy)

Ahoj, moje jméno je Honza.

Clear

Show example

Tokens

8

Characters

24

Hallo, my name is John.

Clear

Show example

Tokens

12

Characters

26

Ahoj, moje jméno je Honza.

Tokens

12

Characters

26

[32, 1555, 73, 11, 113085, 441, 35328, 1750, 1264, 19784, 2051, 13]

Text

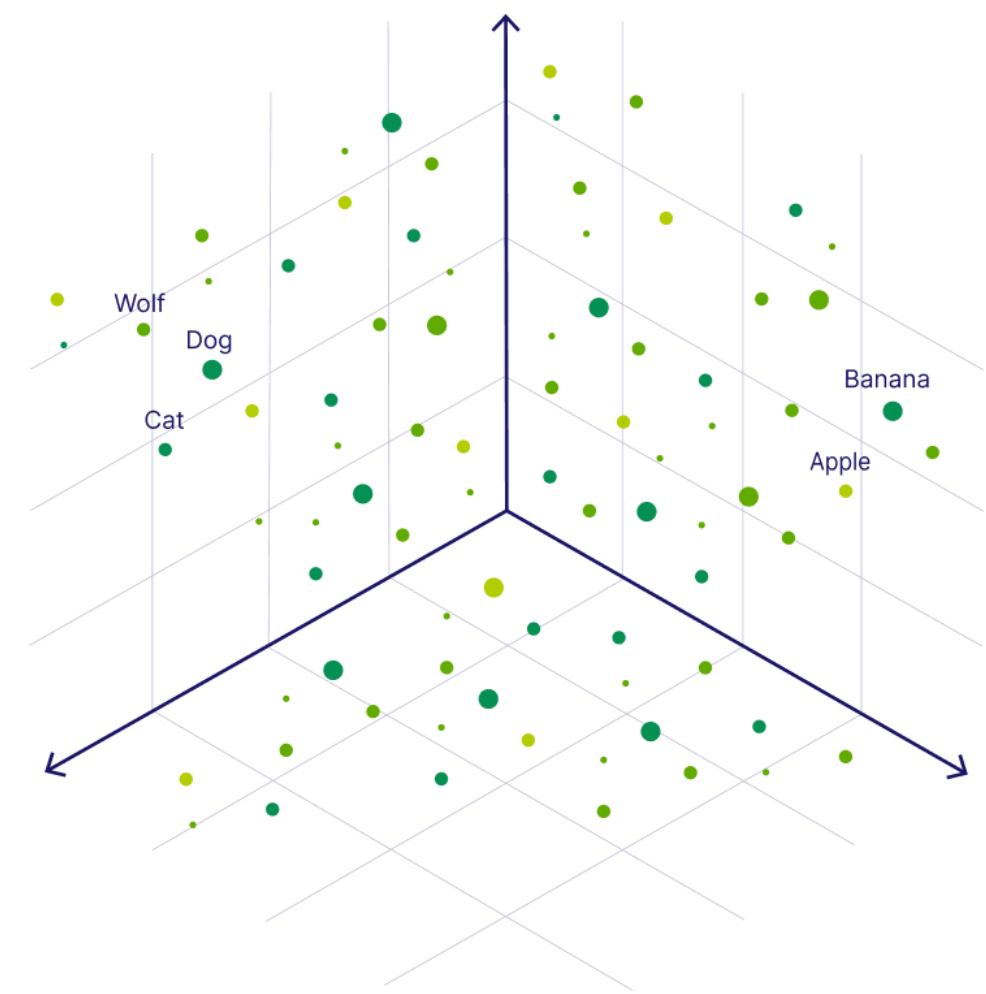
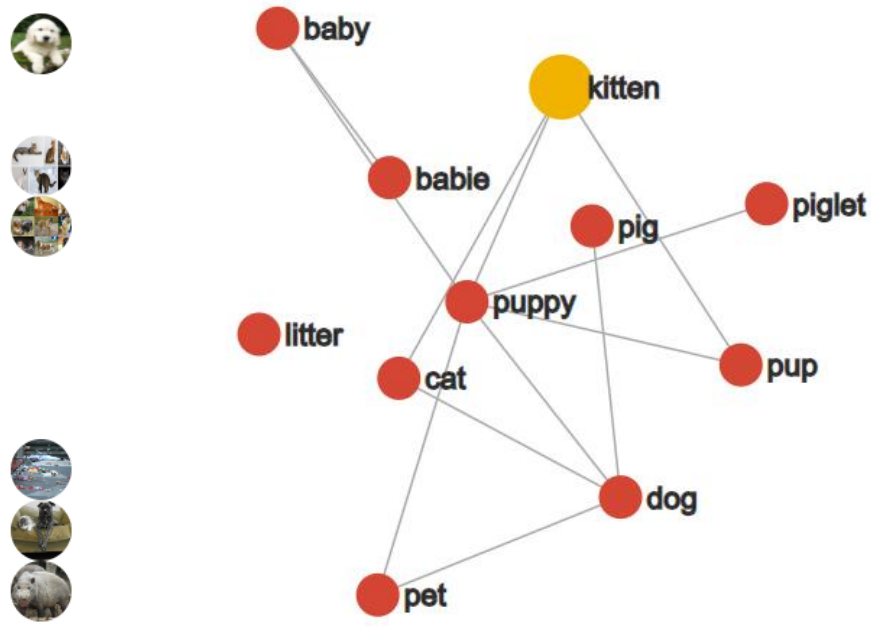
Token IDs

What words are related to «kitten» in model «English Wikipedia»?

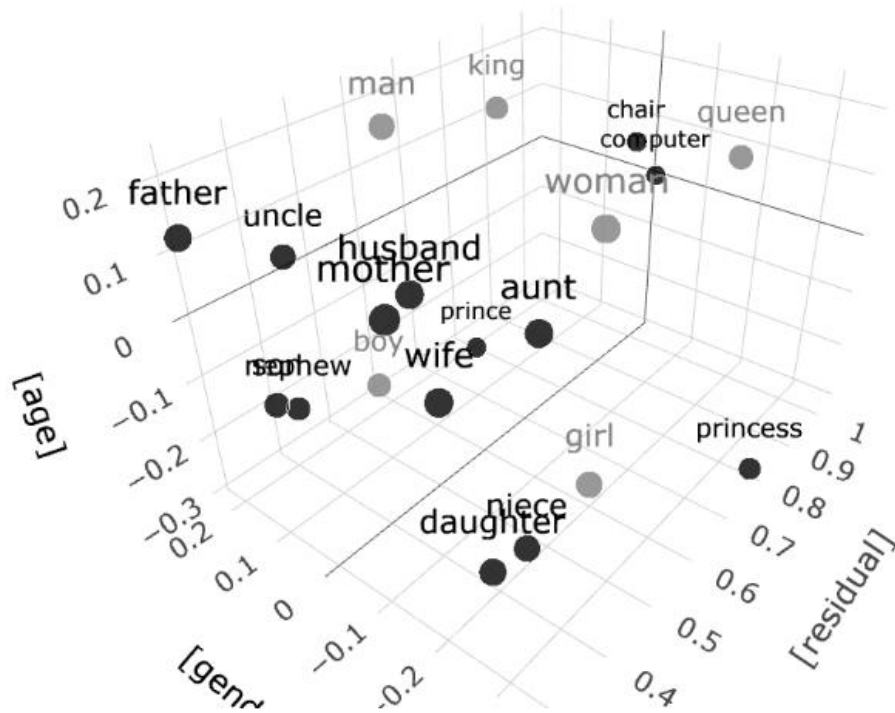
Word frequency

☒ High ☒ Medium ☐ Low

- 1. puppy NOUN 0.7051
- 2. pup NOUN 0.6143
- 3. cat NOUN 0.6126
- 4. dog NOUN 0.5947
- 5. baby NOUN 0.5930
- 6. baby NOUN 0.5836
- 7. piglet NOUN 0.5677
- 8. litter NOUN 0.5470
- 9. pet NOUN 0.5316
- 10. pig NOUN 0.5289

Word vector projection

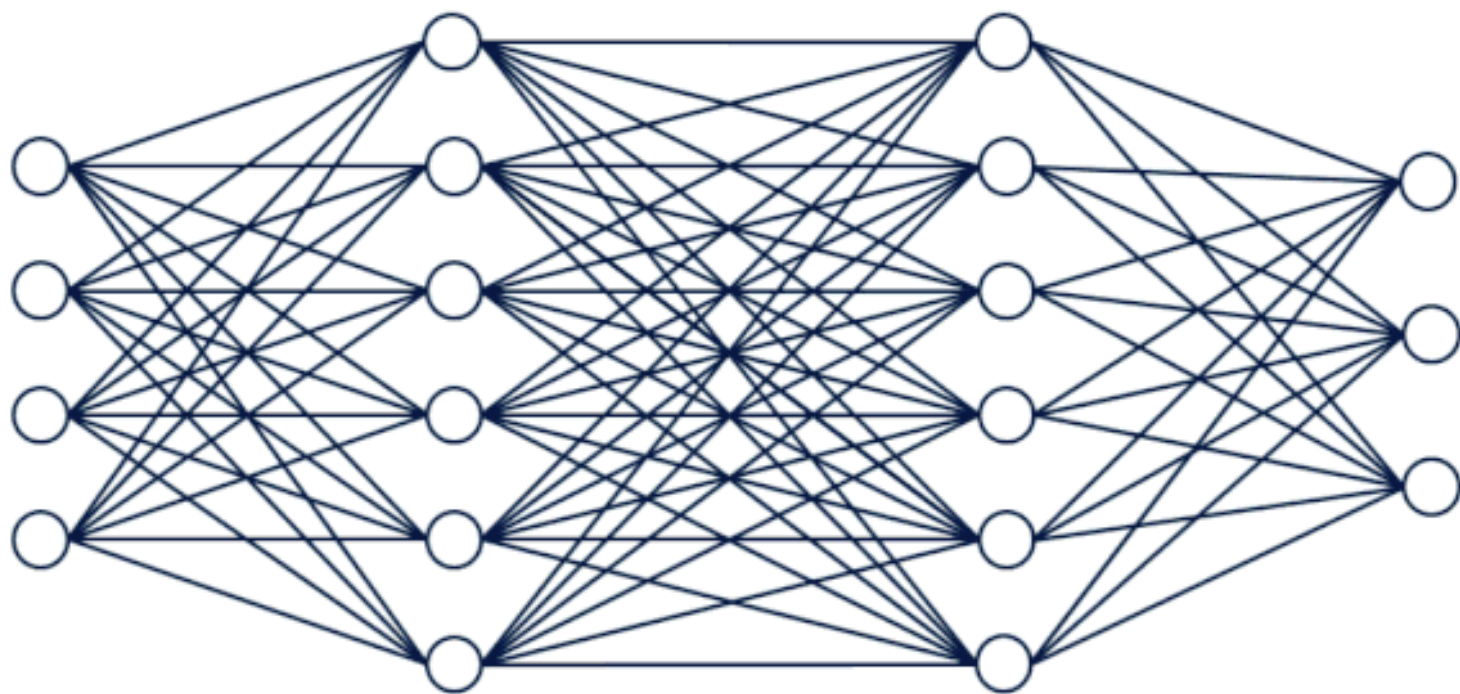

Král – muž + žena = královna

Praha – Česko + Anglie = ???

Myši – myš + pes = ???

Lékař – muž + žena = ???

GPT-4o & GPT-4o miniGPT-3.5 & GPT-4GPT-3 (Legacy)

Ahoj, mám se dobře

ClearShow example

Tokens

7

Characters

18

Ahoj, mám se dobře

Text

Token IDs

Predikce nejpravděpodobnějších následujících tokenů (= odpověď)

A jak to tedy funguje

- Velké jazykové modely generují text slovo po slovu následujícím způsobem:
 - Model obdrží kontext předchozích slov (např. začátek věty).
 - Pro každé následující slovo vypočte pravděpodobnostní rozdělení všech slov ve svém slovníku na základě kontextu.
 - Vybere nejpravděpodobnější slovo jako další výstup.
 - Toto slovo se připojí ke kontextu a proces se opakuje pro další slovo.
- Takto model postupně skládá slova do větných celků, odstavců atd. Jeho výstupy tak vyplývají z pravděpodobnostního modelování souvislostí v datech, nikoli z předem připravených frází

A jak to tedy funguje

» Odpověď se pokaždé (!) generuje znovu

Napiš jednu pravdivou větu, která vychválí Městskou knihovnu v Praze.

Městská knihovna v Praze patří mezi největší a nejmodernější veřejné knihovny v Česku a nabízí širokou škálu kvalitních služeb pro čtenáře všech věkových kategorií.

Napiš jednu pravdivou větu, která vychválí Městskou knihovnu v Praze.

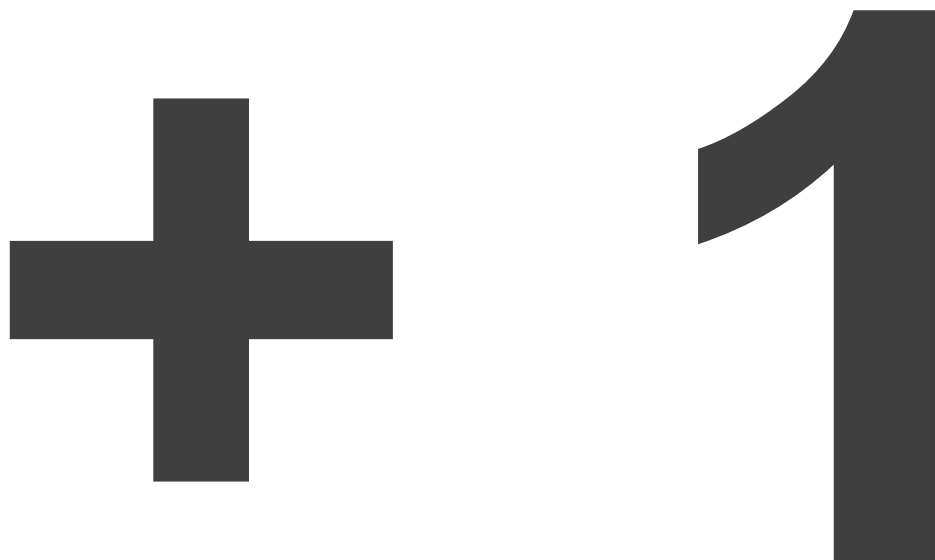
Městská knihovna v Praze je moderní a otevřená instituce, která nabízí širokou škálu služeb a aktivit pro všechny generace.

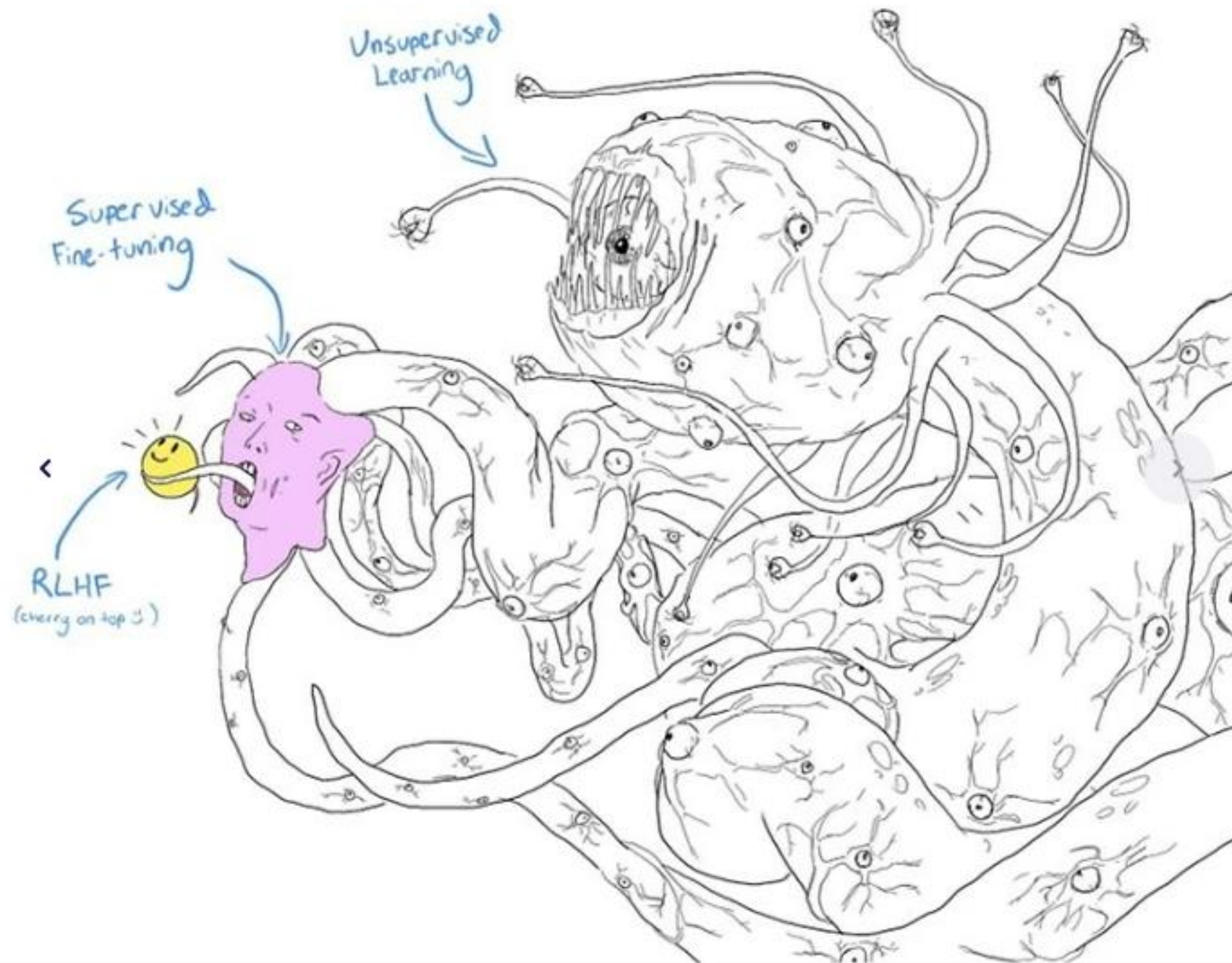
Městská knihovna v Praze patří mezi nejvýznamnější veřejné knihovny v Česku a nabízí širokou škálu kvalitních služeb, programů i moderních prostor pro vzdělávání a kulturu.

Městská knihovna v Praze nabízí široký výběr knih, moderní služby a inspirativní kulturní programy pro všechny generace.

Jak fungují LLM (Velké jazykové modely)

Základy promptování

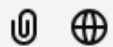
ChatGPT a sto kapek zázraků

- ▀ Konzultace, rádce a trpělivý mentor
- ▀ Psaní a úpravy mailů
- ▀ Příprava vzdělávacích lekcí
- ▀ Kvízy, pracovní listy, hádanky, soutěže
- ▀ Shrnutí článků
- ▀ Anotace pořadů, ale třeba i knih (které jsou tak špatné, jako kdyby byly z Brna, a které si nic lepšího než AI nezaslouží...)
- ▀ Digi poradny, návody
- ▀ Obrázky – omalovánky, propagace, materiály, plakáty i ilustrace pro prezentace...
- ▀ Pomoc v Digi (OCR, skripty a další)
- ▀ Pomoc s porozuměním knihovního řádu

S čím ti

Napsat zprávu pro ChatGPT

Vytvoří

Using limited free plan [Upgrade](#)

 Good afternoon, Míla

Poslat zprávu Copilotu

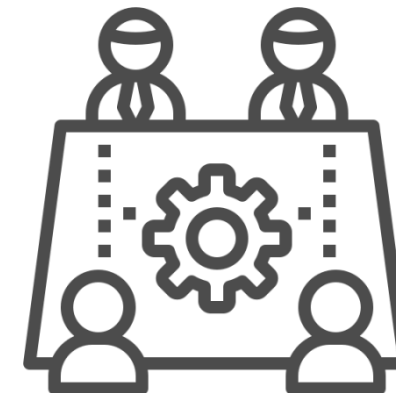
Zeptat se Gemini

<https://chat.openai.com/>

<https://copilot.microsoft.com/>

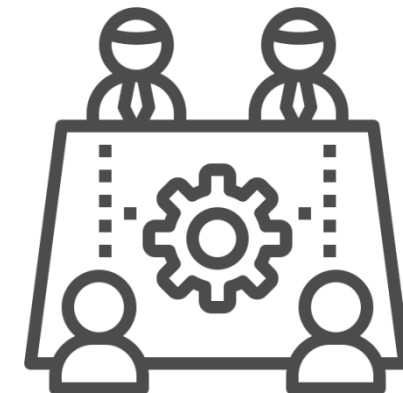
První sada úkolů

(aneb co to umí a co zase neumí)

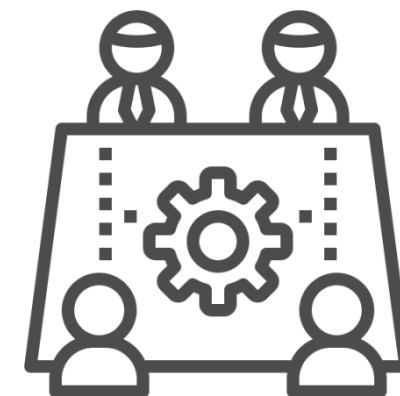
- 】 Jaká je vzdálenost vzdušnou čarou mezi Národní knihovnou ČR a místem, kde zemřel Jan Amos Komenský
- 】 Jaké jsou tři nejnovější články na webu novinky.cz?
- 】 O čem je kniha Osmé peklo od Stefana Kinga?
- 】 Napiš pět důvodů, proč je zdravé jíst jablka.
- 】 Napiš pět důvodů, proč není zdravé jíst jablka.
- 】 Cokoliv dalšího zkusíte!
 - 】 Povídejte si
 - 】 Doptávejte se
 - 】 Navrhujte

První sada úkolů

- › Udělej swot analýzu, proč mít v knihovně živého krokodýla
- › Napiš krátkou pohádku o...
- › Vymysli deset vtipů o knihovnicích a knihovnách
- › Navrhni osnovu pro slohovou práci na téma „jak jsem byl v knihovně“
- › Navrhni pravidla pro fungování živého krokodýla v knihovně.
- › Napiš sci-fi povídku.
- › Dej mi pět nápadů, o čem napsat sci-fi povídku.
 - › Nápad, který se mi líbí nejvíc, rozeber víc a nabídni možnosti řešení
 - › Rozeber charakter hlavního hrdiny a pomoz mi jej vylepšit
 - › Nabídni deset možností, jak by příběh mohl skončit jinak
 - › ...

Co z toho plyne

- Jazykové modely rády halucinují (současné nejnovější a nejlepší modely mají cca 2% šanci, že halucinují – a není jasná metodika – takže je dobré zdravě nevěřit a využít superknihovnickou schopnost ověřování informací).
- Není to vyhledávač, zpracovává informace jinak.
- Záleží na tom, jak se zeptáme.
- Umí jednoduše kombinovat to, co by člověk musel složitě řešit.
- Je dobré si nechat poradit, ale nikoliv slepě následovat.
- Pokud mu přiznáme kreativitu, může nás příjemně překvapit.

Pokročilejší promptování

Strategie promptování

› PROMTING STRATEGY R-T-F

- › Role: act as...
- › Task: Create a...
- › Format: Show as...

› STRATEGIE RÚVO

- › Role: jsi knihovník/spisovatel/Glum...
- › Úkol: Zpracuj text/ napiš/udělej grafy/vysvětli mi...
- › Výstup: udělej tabulku/napiš to v bodech...
- › Omezení: tón, délka, bez smyšlených údajů, se zdroji atd.

› RÁMEC ZADÁVÁNÍ PŘÍKAZŮ

- › Úkol: akce včetně osobnosti a preferovaného formátu
- › Kontext: Potřebné informace nutné k pochopení kontextu
- › Reference: Přidejte příklady pro lepší pochopení
- › Hodnocení: Zhodnoťte, jestli odpověď odpovídá tomu, co jste chtěli
- › Opakování: opravujte a dodejte, co v promptu chybí

Role

- › **Nejdříve řekněte AI, kdo by měla být. Tím jí pomůžete nastavit správný tón a styl.**
- › **Příklad:**
 - › Jsi specialista a odborník na literaturu a skvělý knihovník, který vždy dokáže doporučit skvělou knihu
 - › Jsi odborník na sociální sítě a marketignový specialista
 - › Jsi skvělý redaktor, novinář s mnoha zkušenostmi známý tím, že miluje knihovny, ověřený několika žurnalistickými cenami...
 - › Jsi skvělý lektor a pedagog, jsi odborník na kritické myšlení.
 - › **Jsi geniální autor detektivních příběhů, který je známý svými oceňovanými díly a tvorbou inteligentních a nekonvenčních zápletek, jehož cílem je napsat oceněný příběh pro literární soutěž.**

Role

Úkol

Kontext

Formát

Úkol

› Popište, co má AI udělat. Buďte přímí a jasní.

› **Příklad:**

- › Doporuč knihu na základě tohoto zadání:
- › Napiš příspěvek na Facebook propagující tuto akci:
- › Napiš článek do místních novin o nové službě knihovny
- › Vytvoř vzdělávací lekci na téma...

Role

Úkol

Kontext

Formát

Kontext

- ▄ Přidejte detaily, které upřesní, pro koho je výsledek a proč. To pomůže AI přizpůsobit obsah.
- ▄ Příklad:
 - ▄ Článek o knihovně píšeš do časopisu „Zpravodaj Prahy 10“. Tvým cílem je představit novou službu Městské knihovny Praze v kontextu dalších podobných služeb, s důrazem na udržitelnost a dostupnost knihovny a protože senioři na Praze 10 milují kočky, něco o kočkách by rozhodně mělo zaznít i v článku...

Role

Úkol

Kontext

Formát

Kontext

Co se ti dnes honí hlavou?

+ Zeptej se na cokoli

 Přidat fotografie a soubory

 Firemní znalosti

 Vytvoř obrázek

 Hlubkový výzkum

 Vyhledávání na webu

... Více

 Firemní znalosti

Role

Úkol

Kontext

Formát

Formát

- › Nakonec určete, jak má výsledek vypadat. Může to být délka, uspořádání nebo styl nebo nějaké omezení.
- › **Příklad:**
 - › Nejprve mi dej návrh, jak o tom strukturovaně přemýšlet.
 - › Vypiš to v bodech
 - › Napiš článek v rozsahu tří odstavců
 - › Připrav mi to tak, abych výsledek rovnou mohl nasdílet na Facebooku
 - › Nic si nevymýšlej, ověř fakta a doplň je odpovídajícími zdroji.

Role

Úkol

Kontext

Formát

Práce s promptem

▮ Jednoduchý prompt:

- ▮ Napiš krátkou fantasy povídku

▮ Složitý prompt:

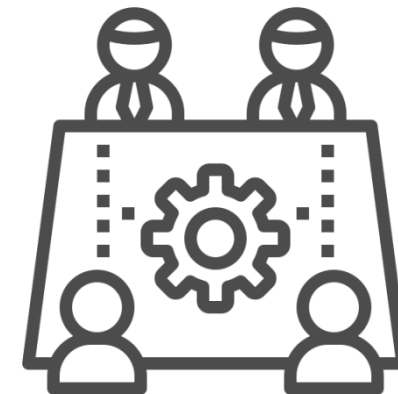
- ▮ Jsi skvělý spisovatel, držitel několika cen a tvoje knihy trhají rekordy v prodejnosti. Jako spisovatel dokážeš skvěle popsat hrdiny a dokonale navodit atmosféru, všímáš si detailů a znáš velké množství literární teorie, takže tvoje texty působí velmi učesaně. Umíš stylistiku, skvěle pracuješ se slovy a s jejich melodií a významem. Používáš dialogy a co nejvíce konkrétních faktů (držíš se obecného pravidla "nepíšeš strom, ale dub"). Umíš pracovat s rytmem textu - pomalejší v popisech a rychlejší tam, kde je akce. Napiš krátkou fantasy povídku ve stylu akční fantastiky...

- ▮ A tak dále a tak dále....

▮ Napiš mi prompt:

- ▮ Napiš mi velmi podrobný a strukturovaný prompt, který ti dá roli skvělého a spisovatele akční fantasy

Druhá sada úkolů

- » Napiš článek na téma XYZ (Nová služba vaší knihovny).
 - » Dá se to číst? Podepsali byste se pod to?
- » Napiš článek na téma XYZ, ale nejdřív si spolu ověřte fakta, případně doplňte zdroje:
 - » Dodejte mu kontext, proč článek vzniká
 - » Dodejte mu Informace o knihovně, o městě, o tom, o čem chcete psát
 - » Přidejte Zdroje (vložené dokumenty, odkazy apod.)
 - » Vytvořte nejdřív osnovu článku
 - » Přidejte zaměření časopisu nebo místních novin a cílové publikum
 - » Definujte autorský styl

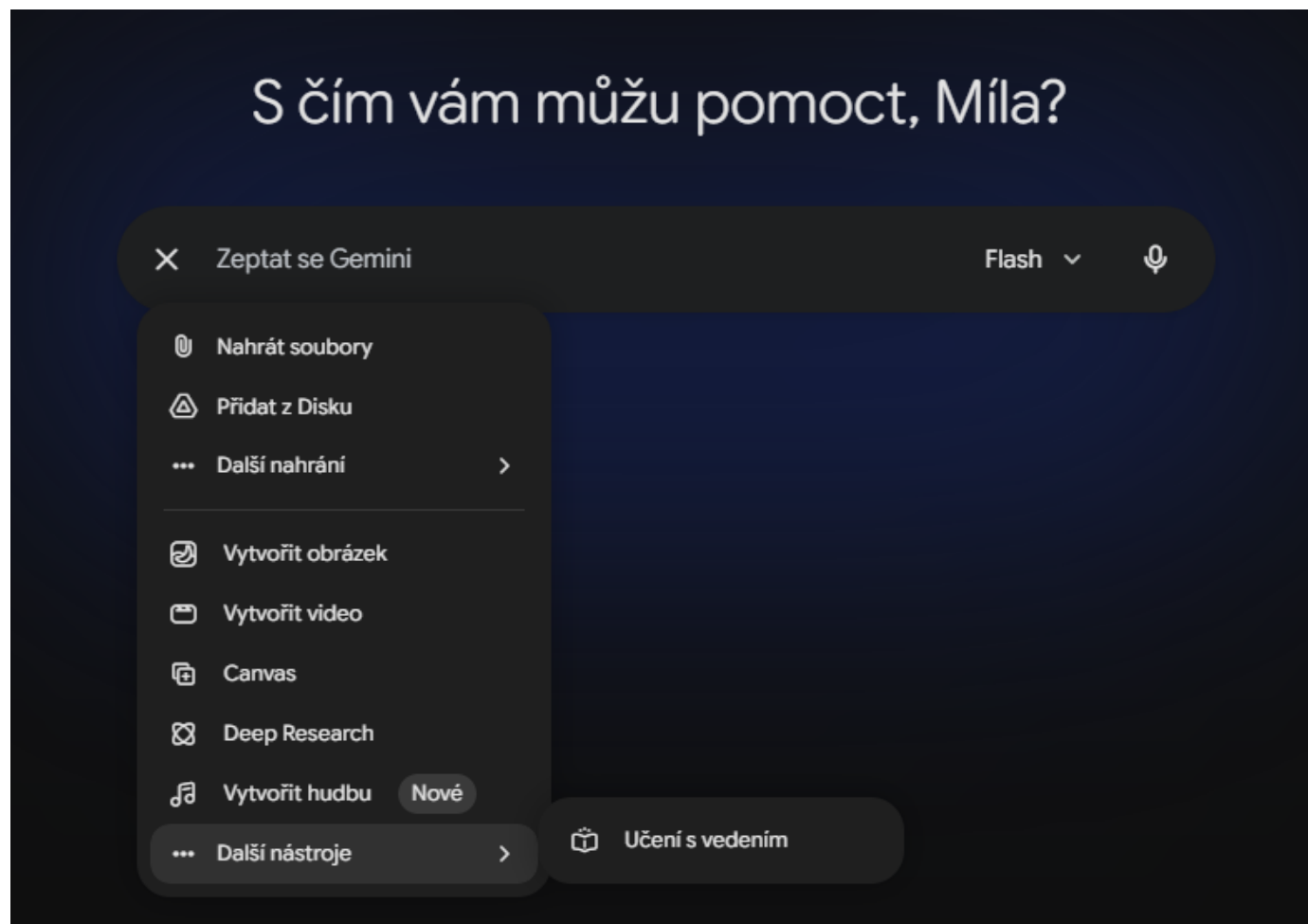
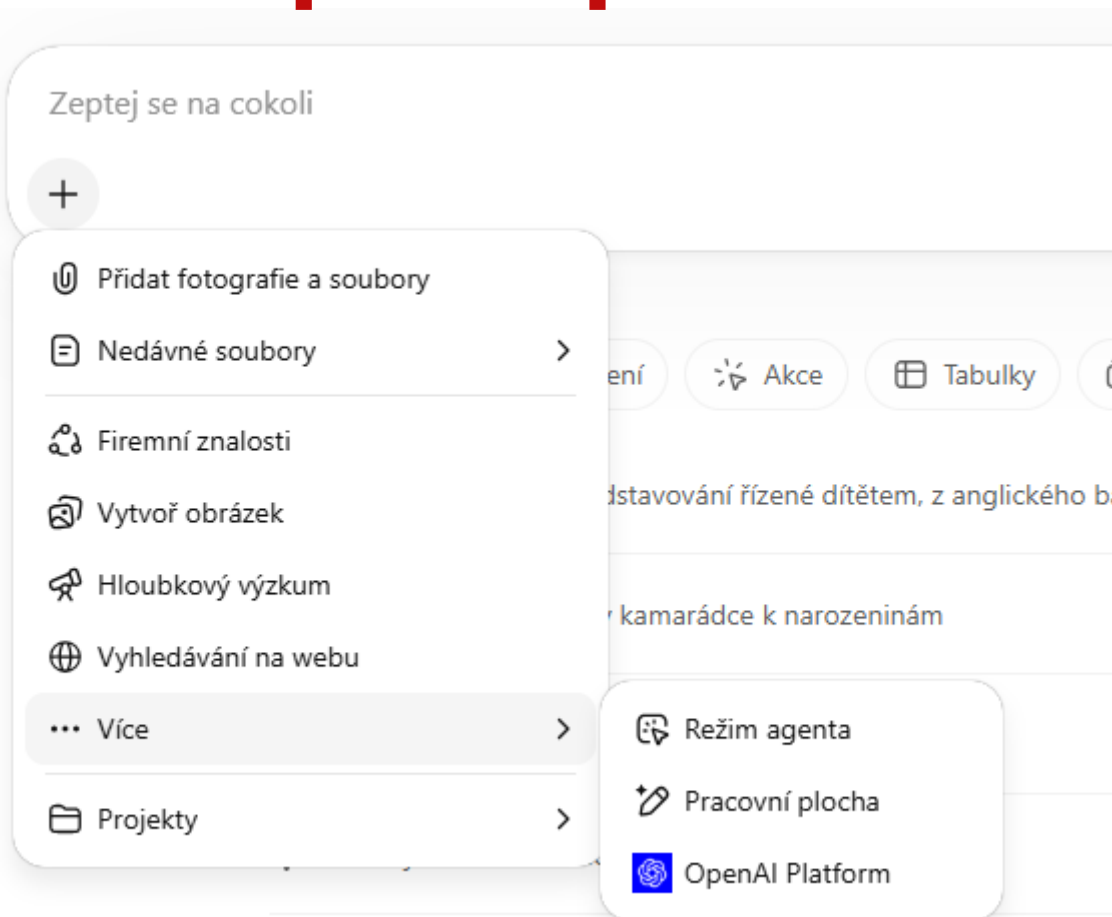
GPT Tajnosti

Co dál funguje

- ▄ **Nové téma v novém chatu**
- ▄ **U placené verze dávám pozor na použitý model (PRO, Thinking, Instant)**
- ▄ **Chci víc možností, abych si z nich vybral**
- ▄ **Když chci fakta, neptám se v ChatGPT**

K promptu něco navíc

Režim agenta

ChatGPT

Scrollování pro více detailů

The screenshot shows a web browser window with the URL `search.mlp.cz`. The page has a dark header with navigation links `ÚVOD` and `KATALOG`, and a red search button labeled `HLEDAT`. A white tooltip bubble is positioned over a scroll arrow icon, containing the text: "Pokračuji v rolování stránky, abych získal více informací. Chci se ujistit, že mám všechny potřebné detaily". Below the header, a table lists book details:

Měřítko	
Místo vydání	Praha
Země vydání	Česko
Nakladatel	Šulc-Švarc
Rok vydání	2013
Rozsah	199 s.
Durata	
Vybavení	il.
Rozměry	21 cm
Počet stran	199
Doprovodný materiál	

Below the browser window, a chat interface titled "Pokračování konverzace" is visible. It includes a toolbar with a plus icon, a "Zástupce" button with a robot icon, a "Zdroje" button with a globe icon, and a dropdown arrow. On the right side of the chat bar are a microphone icon and a square button.

Pracovní plocha

ChatGPT 4o

Napiš nebo naprogramuj

+ ↺ ↻

🎤 🔊

ChatGPT může dělat chyby. Doporučujeme kontrolovat důležité informace. Viz [předvolby cookies](#).

Neviditelna Univerzita

↺ ↻ ↷ 📄 ⬆

MI PLUS

Některé knihy jsou příliš neklidné na to, aby byly ponechány bez dozoru, a proto je více než vhodné, že stálým správcem zůstane orangutan knihovník ("Ne! Opice ne!").

Podle zástupců radnice se jednou z podmínek pobočky stalo vybudování alespoň třínásobně rozměrné vnitřní architektury oproti venkovnímu plánu a nainstalování hexagramických ochranných sigil proti samovolnému vymizení čtenářů.

Mluvčí Neviditelné univerzity včera potvrdil, že mezi prvními díly dostupnými v lokální pobočce budou klasiky jako *Základy kvantové transmutace pro úplně příčetné*, *Vlasy a jejich dělní duch* nebo *Jak přežít při kontaktu s knihou, která se sama nepřestává psát*.

Znepokojené hlasy z řad skeptiků upozorňují na riziko samovolného otevření brány do knihovního mezičasu, ale starosta obce vzkázal, že při nejhorším se prostě uzavře sál pro výuchodce a nechá se zapečetit.

"Je to unikátní příležitost pro naši komunitu – mít konečně knihovnu, kde se regály samy přesouvají podle vašeho četářského temperamentu," uvedla knihovnice Novotná, která se už nyní učí přesvědčovat knihy, aby samy otevřely správnou stranu.

Slavnostní otevření pobočky se očekává s příchodem prvních mlh, které nejsou

Navrhni změny

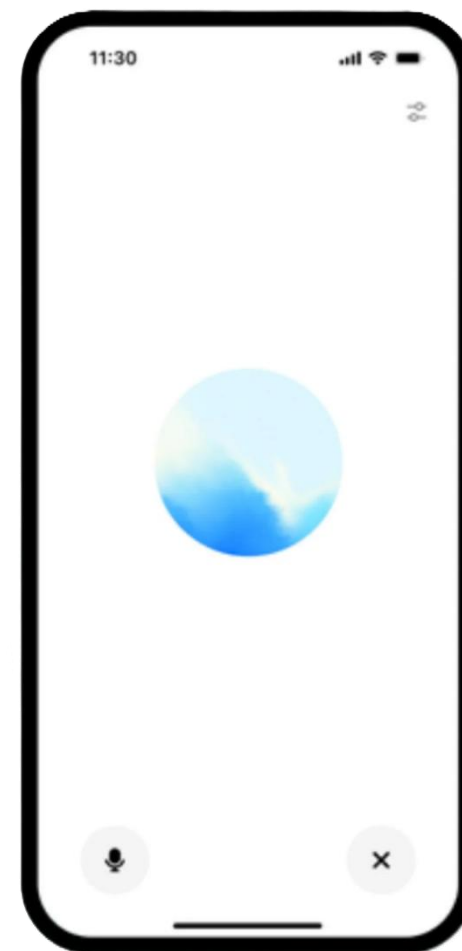
👍 📌 📖 ⬆ ✎

Hlasový asistent ChatGPT

┃ Třeba pro lekce:

┃ „Pojďme si zahrát hru. Tato hra by měla sloužit jako učební pomůcka pro děti z páté třídy základní školy. Cílem je dozvědět se něco o českém králi Karlu IV. V rámci této hry budeš vystupovat jako Karel IV., děti jsou v roli novinářů a budou ti klást dotazy. Nesmíš nikdy vystoupit z role a vždy musíš odpovídat jako Karel IV., ať už se budou ptát na cokoliv.“

┃ Halucinuje? Nádherná! Protože jak jinak naučit děti, jak se informace ověřují...

Modely GPT

< Nový model GPT
● Koncept

Vytvořit

Vytvořit

Konfigurace

+

Název

Pojmenuj svůj GPT

Popis

Přidat stručný popis toho, co tento GPT dělá

Pokyny

K čemu slouží tento GPT? Jak se chová? Čeho by se měl vyvarovat?

Náhled

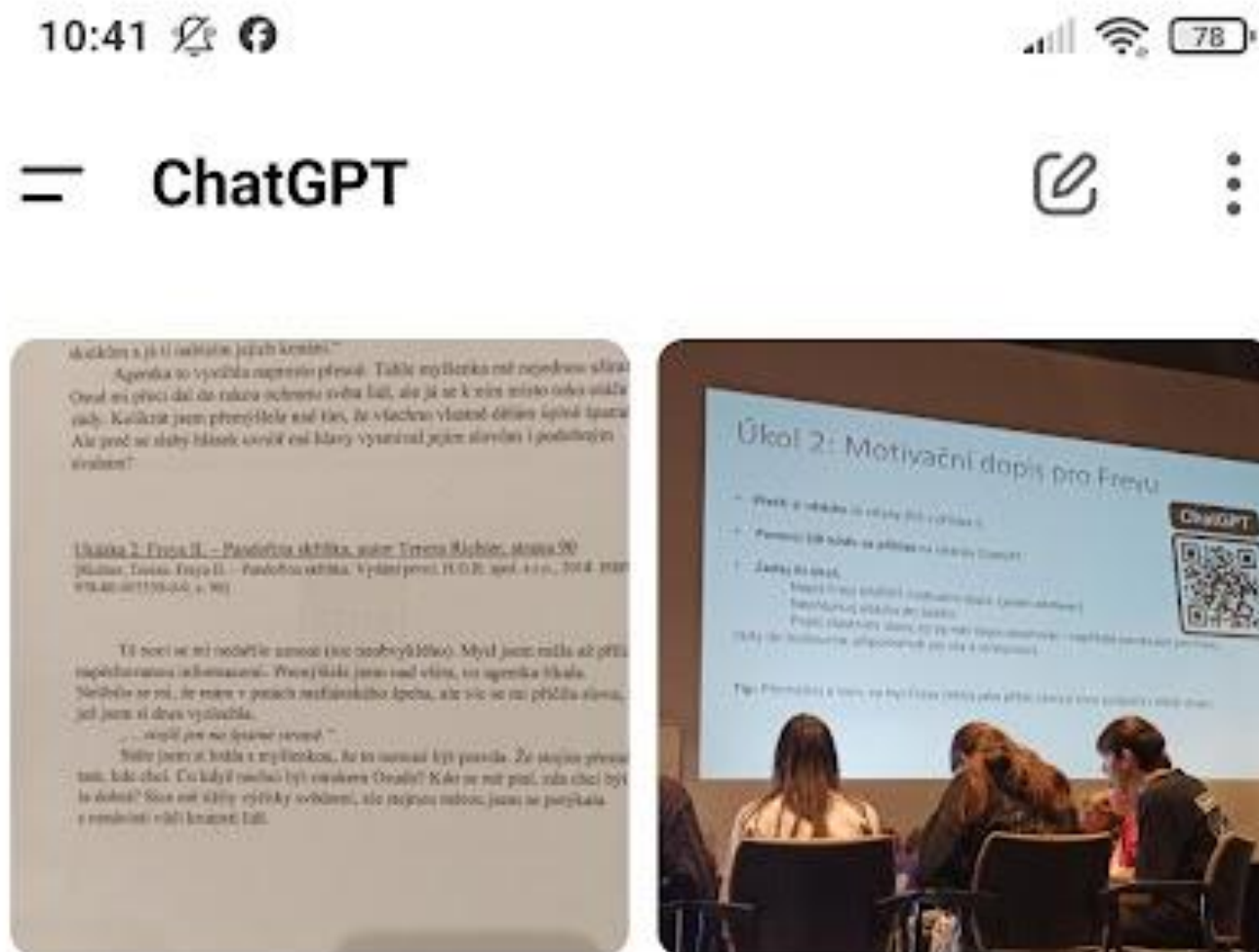
Model 5 ▾

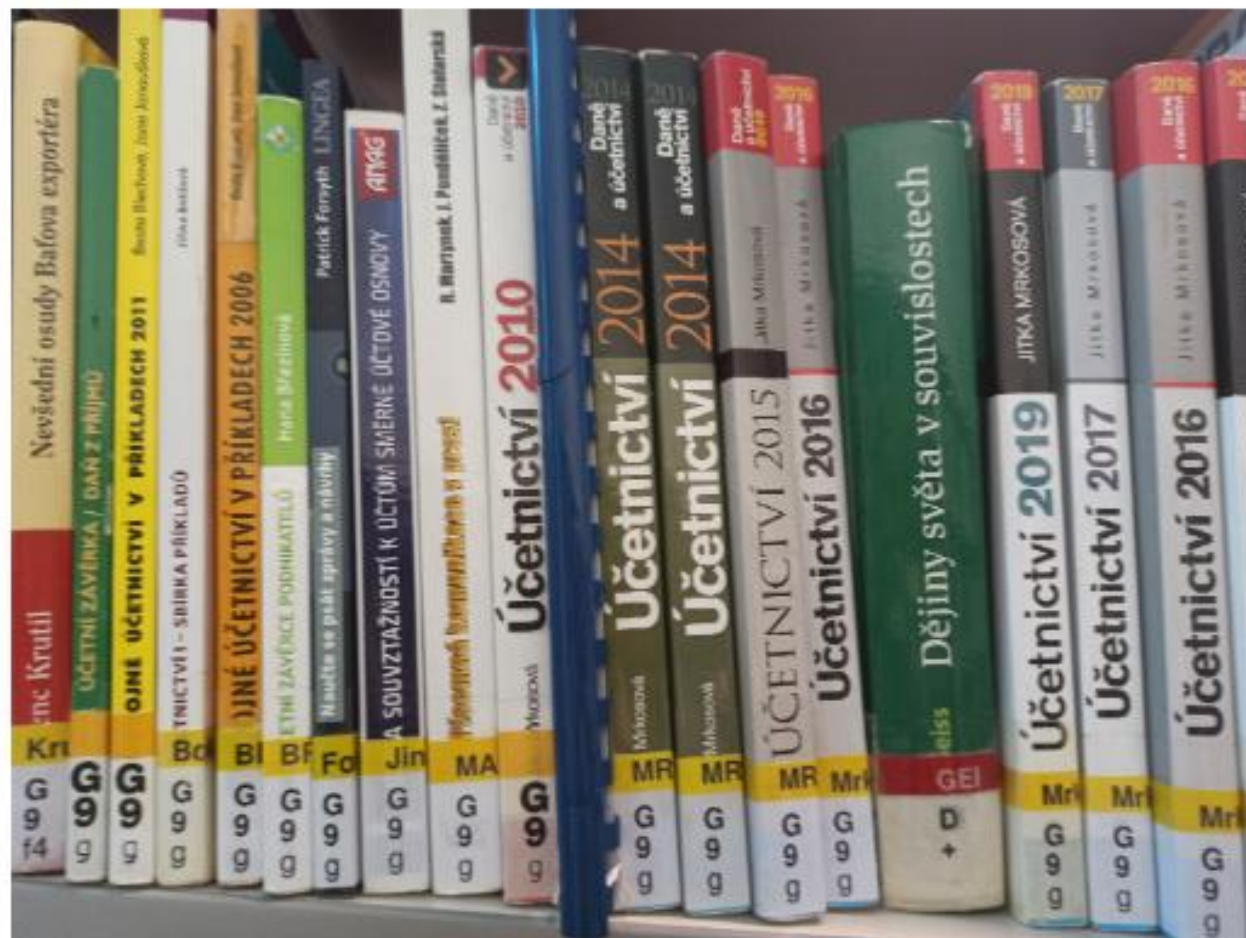
+ | Začni definováním modelu GPT.

Fotka místo slov!

Na první fotografii je text s ukázkou textu z knihy (ukázka 2). Na druhé fotografii je zadání úkolu. Přečti text z obou fotografií a splň prosím

V tomto regálu je jedna kniha špatně. Která to je?

ChatGPT

Na regálu je špatně umístěna kniha s názvem "Dějiny světa v souvislostech", která je zelená a má odlišnou tematiku než ostatní knihy, jež se týkají účetnictví.

2025

Přemýšlení po dobu 6m 40s >

Výsledek kontroly regálu

#	současný hřbetní kód	Co je špatně	Jak má být
1	Ba K 5 b – zelený proužek	Jiný obor (zelená = přírodní vědy). Do žluté (dějiny / holokaust) nepatří.	Přesunout do regálu se zelenými štítky.
2	Man...	Začíná na M, ale stojí hned za „ELB...” (D, E).	Patří až za všechny knihy na L – tedy zhruba na úplný konec snímku.
3	HE...	Kód H je vložen mezi knihy na F a Fö....	Celý blok H má následovat až po skupině G....
4	Föd...	Pořadí uvnitř „F” je převrácené: stojí až za H.	Správně má být po FA a před Fin.
5	GL... / GER...	Obrácené – GER (GE) má stát dřív než GL (GL).	Vyměnit pořadí těchto dvou svazků.

Zkontroluj V tomto regále v Městské kn...
všechny knihy zařazeny správně. Knihy s...
abecedně podle příjmení autora. Pro sn...
knihy ve spodní části samolepka s první...
barevném proužku, barevna proužků ur...
jinou, a následně s identifikátorem, kter...
písmena a několika dalších.

Není model jako model!

» ChatGPT (červen 2025 / říjen 2025)

- » Model 4o / 5 instant – rychlý, svižný, kreativní, nepřesný
- » Model o3 / 5 Thinking – přemýšlí, analyzuje, hledá souvislosti
- » Deep research / 5 Pro– provádí hloubkový výzkum, kombinuje, prověřuje, doplňuje, a dává velmi podrobný výsledek.
- » *„Doporuč mi knížky pro čtenářský klub, který se bude věnovat každé setkání nějakému jinému žánru. Chci mít vždycky jednu zahraniční knížku a jednu českou. Zahraniční knížka musí mít datum vydání 2024 a novější, česká může být klidně i starší. Zároveň musí být vždycky ve dvojici autorů jeden muž a jedna žena. Chci plán na celý rok.“*

Model GPT-5 Instant – říjen 25

Leden (Sci-fi)

- Zahraniční: "*The Last Emperox*" od John Scalzi (2024)
- Česká: "*Konec světa*", Petr Šabach a Irena Dousková (2003)

Únor (Historie)

- Zahraniční: "*The Seven Moons of Maali Almeida*" od Shehan Karunatilaka (2024)
- Česká: "*Rok kohouta*", Petra Hůlová a Jaroslav Rudiš (2006)

Březen (Detektivka)

- Zahraniční: "*The Dark Flood*" od Ingrid Alexander (2024)
- Česká: "*Vražda v salonním voze*", Jindřich Mann a Alena Mornštajnová (2014)

Duben (Fantasy)

- Zahraniční: "*The Fairy Tale*" od Stephen King (2024)
- Česká: "*Život je jinde*", Milan Kundera a Jana Šrámková (1990)

Květen (Romance)

- Zahraniční: "*Lovesick*" od Chase Novak (2024)
- Česká: "*Pohádky pro unavené*", Lenka Lanczová a Pavel Šrut (1999)

Červen (Psychologický román)

Model GPT-5 Thinking – říjen 25

Leden - Fantasy

- Zahraniční: *The Fragile Threads of Power* (V. E. Schwab, 2024)
- Česká: *Světlo v temnotách* (Jiří Hájíček & Irena Dousková, 2012)

Únor - Detektivka / Krimi

- Zahraniční: *The Last Remains* (Ellie Marney, 2024)
- Česká: *Případ pro exorcistu* (Marek Toman & Martina Formanová, 2017)

Březen - Historický román

- Zahraniční: *The Wisteria Sisters* (M.L. Huie, 2024)
- Česká: *Vyzvědačka* (Jiří Kábele & Michaela Klevisová, 2018)

Duben - Sci-fi

- Zahraniční: *The Stars Undying* (Emilia Clarke & Marguerite MacIntyre, 2024)
- Česká: *Kreatura* (Jakub Žáček & Tereza Ščerbová, 2015)

Květen - Romantika

- Zahraniční: *The Summer Place* (Jennifer Weiner, 2024)
- Česká: *Láska v čase temna* (Jana Pronská & Ivona Březinová, 2013)

Model GPT-5 Thinking (+ web) – říjen 25

1. měsíc – Fantasy

- **Zahraniční:** *The Spark* – Bellamy Young a Fay Masterson (2025)
Sci-fi YA román o dívce poslané na trestaneckou kolonii na Marsu, kde odhaluje tajemství o budoucnosti Země. People.com
- **Česká:** *Srdcovka* – Štěpánka Jislová (2023)
Autobiografický grafický román zkoumá toxické vztahy a sexualitu v postkomunistické společnosti. CzechLit

2. měsíc – Historický román

- **Zahraniční:** *The Girl with No Reflection* – Keshe Chow (2024)
Historický román s prvky fantasy o dívce, která ztratila svůj odraz a hledá svou identitu.
- **Česká:** *Šikmý kostel 3* – Karin Lednická (2024)
Pokračování příběhu zaniklé obce v pohraničí po druhé světové válce. chytomo.com

3. měsíc – Thriller

- **Zahraniční:** *The Fury* – Alex Michaelides (2024)
Psychologický thriller o bývalé filmové hvězdě, která se ocitne v nebezpečí během dovolené na soukromém řeckém ostrově. The Nerd Daily
- **Česká:** *Zlato* – Bianca Bellová (2016)

1. Leden – Detektivka

Česká kniha: *Případ pro exorcistu* – **Michal Sýkora**. Moderní detektivní román, v němž svérázná komisařka Marie Výrová vyšetřuje bizarní vraždu mladé ženy nalezené v kostele. Příběh dokonale naplňuje všechny znaky dobře napsané detektivky: bizarní zločin, napínavé pátrání, dramatické zvraty, funkční humor, věrohodné prostředí i postavy a především sympatický tým vyšetřovatelů [martinus.sk](#). (Nakl. Host, 2012)

Zahraniční kniha: *V osamění* – **Dorothy B. Hughesová**. Klasický noir detektivní román z poválečného Los Angeles, poprvé přeložený do češtiny. Líčí život bývalého válečného pilota Dixe Steela, který žije z peněz strýce a jen těžko ovládá agresivitu a nevraživost vůči svému osudu. Když v okolí začnou umírat lidé, příběh se mění v hlubokou psychologickou sondu do mysli sériového vraha [databazeknih.cz](#). Temná atmosféra noir příběhu a napínavé pátrání po pachateli zaručují detektivní zážitek. *Czech edition: Maraton, 2024.*

Poznámka: Detektivní žánr je ideální pro čtenářský klub – nabízí napětí a možnost společně rozplétat záhady. *Případ pro exorcistu* zaujme propojením krimi s černým humorem a regionálními reáliemi (Olomoucko), zatímco klasika *V osamění* poskytne prostor k diskuzi o noirové atmosféře a psychologii zločinu. Obě knihy – jedna od českého autora, druhá od americké autorky – nabízejí odlišné pohledy na detektivku a výborně se doplňují.

2. Únor – Romantika

Česká kniha: *Bábovky* – **Radka Třeštíková**. Bestsellerová mozaika dvanácti příběhů žen, jejichž osudy jsou nečekaně propojené. *Bábovky* odhalují různé podoby lásky a vztahových problémů současnosti. „Dvanáct žen, dvanáct osudů a dvanáct hlasů! Napadlo vás někdy, co řeší milenka ženatého muže a jaká

Model GPT-5 Pro – říjen 2025

Měsíc	Žánr	Zahraniční kniha (2024+)	Česká kniha	Proč spolu fungují	
Leden	Současná próza (město & identita)	Helen Oyeyemi (žena): <i>Parasol Against the Axe</i> – 2024. Praha jako živá postava, hra s vyprávěním. Goodreads +1	Jaroslav Rudiš (muž): <i>Národní třída</i>	Dvě „pražské“ optiky: magická a syrově realistická.	
Únor	Krimi / thriller	Tana French (žena): <i>The Hunter</i> – 2024. Psychologická krimi z irského venkova. PenguinRandom... +1	Jiří Březina (muž): <i>Promlčení</i>	Tiché vesnice, napětí a morální dilemata místo krvavých atrakcí.	
Březen	Historická fantasy / gotický román	Leigh Bardugo (žena): <i>The Familiar</i> – 2024. Španělská inkvizice, magie a moc. Amazon +1	Miloš Urban (muž): <i>Lord Mord</i>	Temná atmosféra, města jako labyrinty moci a strachu.	
Duben	Sci-fi (časové cestování)	Kaliane Bradley (žena): <i>The Ministry of Time</i> – 2024. Inteligentní „time-romance“. Wikipedia +1	Ondřej Neff (muž): <i>Tma</i>	Co technika a experimenty udělají se společností – každý jinou cestou.	
Květen	Historický román / návraty	Colm Tóibín (muž): <i>Long Island</i> – 2024. Emigrace, návrat a volby života. Goodreads +1	Kateřina Tučková (žena): <i>Bílá Voda</i>	Návraty „domů“ a cena, kterou si žádá minulost a víra.	
Červen	Memoár	Salman Rushdie (muž): <i>Knife</i> – 2024. Intimní svědectví po útoku. PenguinRandom... +1	Radka Denemarková (žena): <i>Smrt nebudeš se báti aneb Příběh Petra Lébla</i>	Dvě podoby zranitelnosti: osobní tělo vs. portrét umělce.	

Případová studie: vzdělávací lekce

Proč zrovna lekce?

Jak dlouho vám, prosím, trvá příprava nějaké vzdělávací lekce pro školu? Samozřejmě vím, že je to případ od případu v závislosti na tématu nebo cílové skupině, ale stačí mi i nějaký velmi hrubý odhad. Díky moc 😊

☐

Hodinu

1% >

☐

Dvě hodiny

6% >

☐

Půl dne

15% >

☐

den

18% >

☐

Dva a více dnů

54% >

☐

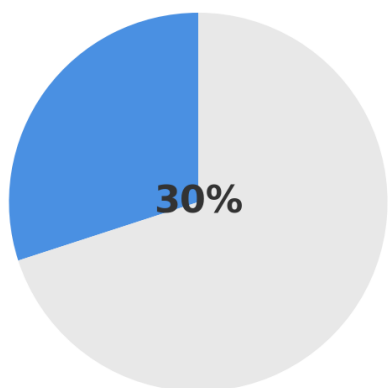
Tyden

6% >

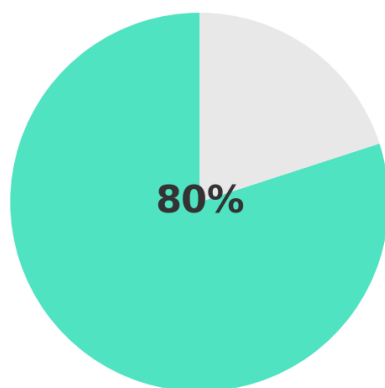
AI pomůže, ale jen někde...

Výzkum a plánování

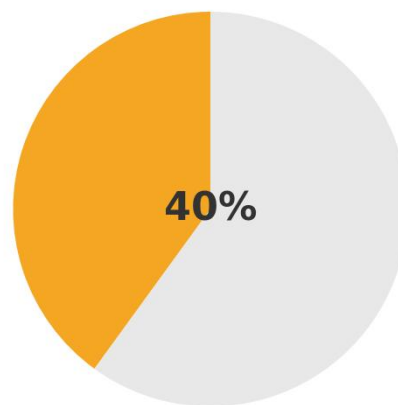
ChatGPT, Power BI

Vytváření obsahu lekcí

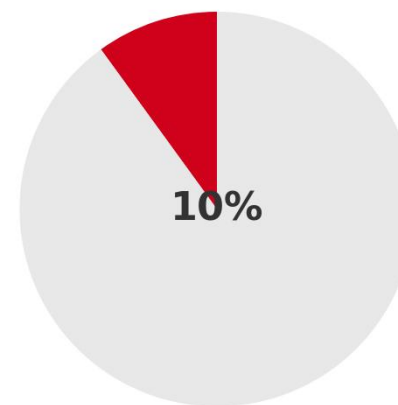
ChatGPT, Canva

Organizace a administrace programů

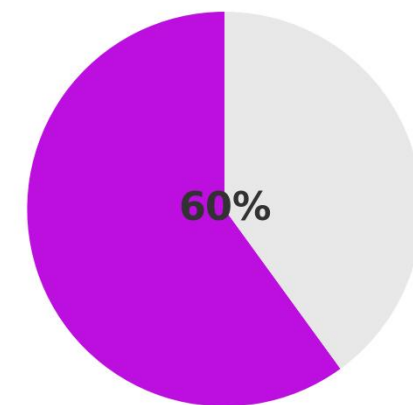
Microsoft Bookings

Vedení lekce

ChatGPT

Hodnocení a zpracování zpětné vazby

Power BI, MonkeyLearn

Správné prompty

- 】 **Téma lekce** – o čem to má být
- 】 **Cíl** – co chci, aby se děti naučily
- 】 **Doba trvání** – jak dlouhé to má být
- 】 **Co mám k dispozici** – a s čím můžu pracovat
- 】 **Co o tématu vím**
- 】 **Typy aktivit** – jaký typ aktivit by měli žáci dělat
- 】 **Publikum** – jak staré jsou děti a co už třeba umí

- 】 Jsi vynikající lektor, znáš všechny důležité metodiky vedení lekcí. Vytvoř lekci pro knihovnu pro děti v šesté třídě základní školy na téma Národní obrození. Lekce bude trvat hodinu a jejím cílem je seznámení s duchem doby a zajímavostmi, s důležitými jmény, o kterých se následně děti budou učit ve škole. Úkoly by měly být interaktivní, podporovat vyhledávání a zpracování informací. Některé úkoly by měly být pohybové, děti budou pracovat ve skupinách. Počítej s tím, že lektor o látce neví nic a nemá čas si látku nastudovat, takže by úkoly měly být navržené tak, aby se to dalo zvládnout. Lekce bude trvat jednu hodinu a knihovník má k dispozici pouze papíry a tužky a knihy.

vytvoř velmi podrobný, kvalitní a strukturovaný prompt, který ti dá roli skvělého lektora a odborníka na pedagogiku a jeho obsahem bude zadání vzdělávací lekce v knihovně pro šestou třídu na téma národní obrození. Důležité je, aby aktivity byly skupinové, zábavné, i pohybové, aby v lekci bylo zahrnuto použití AI, pokrývala důležité klíčové kompetence a vzdělávací oblasti. Pokud pro vytvoření promptu potřebuješ vědět ještě něco, tak se před tím, než ho začneš tvořit, zeptej na další podrobnosti.

Skvělé zadání! Než začnu tvořit opravdu **kvalitní a strukturovaný prompt**, mám několik **důležitých doplňujících otázek**, aby výsledek opravdu odpovídal tomu, co potřebuješ:

1. **Jak dlouhá má být celá lekce?** (typicky 45 minut, 90 minut, nebo jinak?)
2. **Kolik přibližně bude dětí?** (přibližný počet, např. 15, 25, 30?)
3. **Je možné využít počítače/tablety pro práci s AI?** Pokud ano, **kolik zařízení je k dispozici?**
4. **Jakou AI technologii bys chtěl(a) do lekce zapojit?** (např. ChatGPT, generátor obrázků, kvízové aplikace jako Kahoot!, nebo něco jiného?)
5. **Jak moc hluboký má být obsah o národním obrození?** (např. jen základní přehled osobností a významu, nebo hlubší kontext – jazyk, literatura, politika?)
6. **Preferuješ nějaký specifický styl lekce?** (např. spíš hadatelský, dramatizaci, herní prvky, projektovou práci?)

Zeptej se na cokoli

Hledat

Hlubkový výzkum

Vytvoř obrázek

Didaktik génius

Autor: Eva Necasova

Didaktický asistent pro zajímavé plánování hodin

Jak mohu udělat
hodinu dějepisu
zajímavější?

Jaké jsou
kreativní způsoby
výuky matematiky?

Navrhni interaktivní
metody pro výuku
přírodních věd?

Jak mohu začlenit
vyprávění do
výuky jazyků?

Zeptej se na cokoli

Upravuji

- › **Dej mi jiný návrh** – když mě to neosloví
- › **Navrhni pět dalších úkolů** – když se mi nelíbí to, co vymyslel.
- › **Navrhni dalších deset úkolů** – když to pořád není. Někdy u dvacátého návrhu se začne motat v kruhu
- › **Vytvoř mi Otázky/kvíz/hádanku** (cokoliv, co navrhne)
- › **Napiš mi příběh, o kterém se budeme bavit** – když navrhne práci s nějakým textem, který nemám
- › **Vytvoř mi omalovánku/obrázek/kartičku do pracovního listu**

Struktura

Úvod (10 m

- **Zahájení** |
nutnosti h
video z int
- **Rozdělení**
celou dob

Hlavní část

- **Pokladová**
klíčových |
dostupnýc
Kdo byl Fr
důležité?).
- **"Přenes se**
událost, kl
postavu n
zábavnou

Závěrečná

- **Prezentac**
prezentac
- **Reflexe a** |
zjistili o N

 You

Připrav podklad pro bod z hlavní části "Přenes se do doby". Aby to byl návod pro lektora, co má dětem říct, jak zadat úkol a jak s výsledkem úkolu pracovat.

Průběh Lekce:

Úvod (10 minut)

1. **Zahájení Lekce:** Krátký úvod do tématu, vysvětlení cílů lekce a motivace pro děti.
2. **Vcítění do Doby:** Provádění krátké aktivity nebo hry, která pomůže dětem vcítit se do zkoumaného období, například skrze rychlou diskuzi o základních faktech nebo prostřednictvím krátkého videa.

Hlavní Část (35 minut)

1. **Výběr a Výzkum Postav:**
 - Děti se rozdělí do malých skupin.
 - Každá skupina obdrží prázdnou kartu postavy.
 - Skupiny vyberou nebo jim bude přidělena významná postava, kterou budou reprezentovat.
 - Děti použijí dostupné zdroje k vyplnění karty – hledají informace o období, profesi, dílech a zajímavostech své postavy.
2. **Příprava Scénky:**
 - Na základě informací získaných během výzkumu každá skupina připraví krátkou scénku, která představí jejich postavu bez jmenování.
 - Encourávejte děti, aby byly kreativní – mohou vytvořit dialogy, využít rekvizity nebo dokonce zahrnout trochu humoru.

Didaktik
Pro bod "I
prožít a p
jak zadat

Cíl Úkol

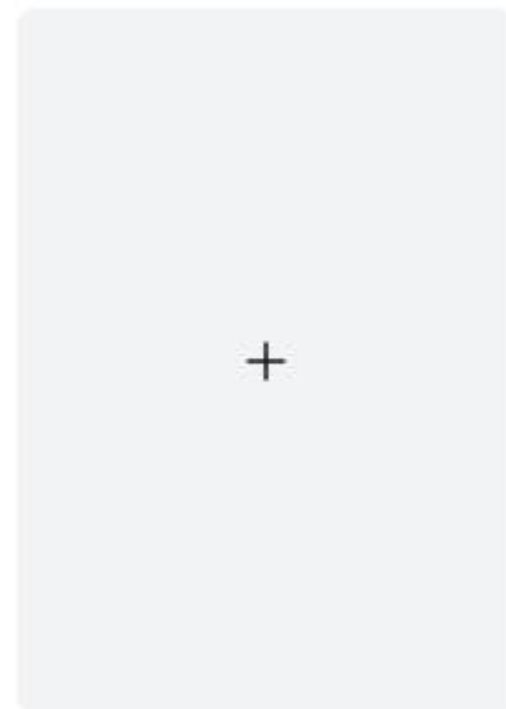
Záměrem
nebo se z
kreativní

Příprav

1. **Seznam**
o Národ
schopní
2. **Vytvořte**
Národní
možná i

Instruk

KAREL HYNEK MÁCHA

NAROZENÍ

ÚMRTÍ

ŽIVOTOPIS

DÍLO

ZAJÍMAVOSTI

POZNÁMKY

KAREL HYNEK MÁCHA

NAROZENÍ

ÚMRTÍ

ŽIVOTOPIS

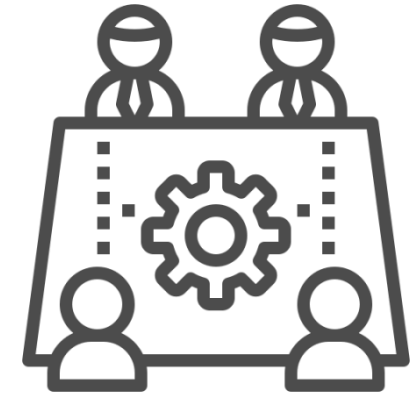
DÍLO

ZAJÍMAVOSTI

POZNÁMKY

no pracovního listu, který jsi vytvořil a moc se
t to má kompozici odpovídající mému

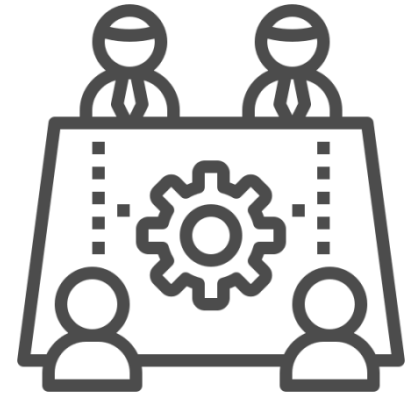
Třetí sada úkolů

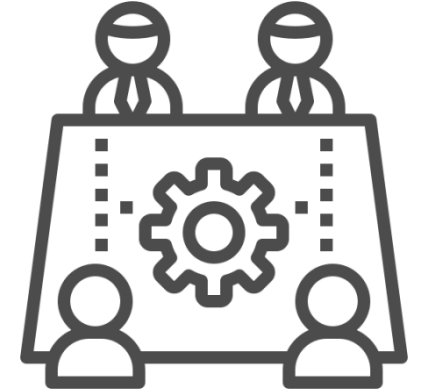
- › Vytvořte lekci, kterou už máte a děláte
 - › Pro ověření, jak moc se trefuje
 - › Anebo vyberte téma, co znáte a představte si, že prostě lekci udělat musíte
- › Ještě jednou to samé s jiným tématem
 - › Pro ověření, jak pracuje
- › A teď novou lekci na téma, které znáte, ale lekci na to nemáte
 - › Pro ověření, že téma znáte, ale struktura je pro vás nová
- › A teď lekci na téma, které neznáte

Třetí sada úkolů

- › K vybrané lekci si udělejte kvíz
 - › Jak ověříte správnost?
- › K vybrané lekci si udělejte pracovní list

Co z toho plyne

› Pořád víme, že...

- › Lektor jsem JÁ a bez mých lektorských schopností je návrh stále jen návrhem
- › Zním základní aktivity, které používám k vedení akcí (čím víc toho ovládám, tím větší je AI pomocníkem...)

› U vytvořených lekcí sledujeme:

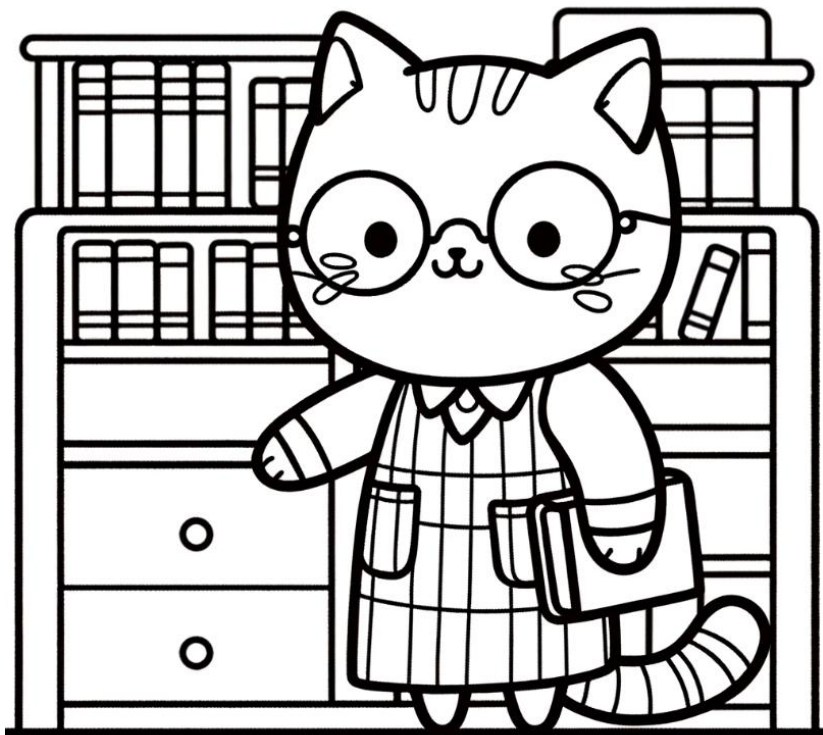
- › Úkoly a cvičení, které můžeme dělat – jestli dávají smysl
- › Metodická správnost
- › Faktická správnost
- › Pomoc s přípravou materiálu
- › ... co dalšího to splňuje?

Obrázky a videa

Obrázky

- Většina chatbotů má zdarma
- Midjourney (placené)

Popiš nebo uprav obrázek

+ **Obrázek** Auto Styly

Rozšířené

Vyberte poměr stran obrázku

 Auto

☐ Čtvercový 1:1

☐ Na výšku 3:4

☐ Příběh 9:16

☐ Na šířku 4:3

☐ Širokoúhlý 16:9

Kyberpunk

Anime

Dramatický
portrét

Omalovánky

Foto portrét

Retro komiks

2025

Vygeneruj obrázek knihovny Petřiny, která je součástí městské knihovny v Praze

Obrázek byl vytvořen

Udělej kreslený obrázek knihovny Petřiny podle této fotografie.

Obrázek byl vytvořen

2026

2026

udělej obrázek ústřední knihovny

Pro lepší tvorbu

› Na co dávat pozor

- › Ruce, nohy, divná perspektiva, přílišná detailnost, nápisy, rozmazané pozadí atd.

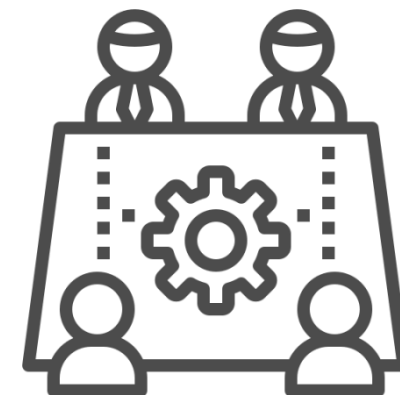
› Nastavit si červenou linii

- › Co si nechám vygenerovat a co už ne
- › Kde chci věrohodnou fotku a kde obrázek
- › Co už zavání deepfakes

› Hlídám si autorská práva

- › Když mi to vygeneruje obrázek, nemusí to znamenat, že není ukradený
- › Chlapec s kulatými brýlemi, jizvou na čele a žlutočervenou pruhovanou šálou...

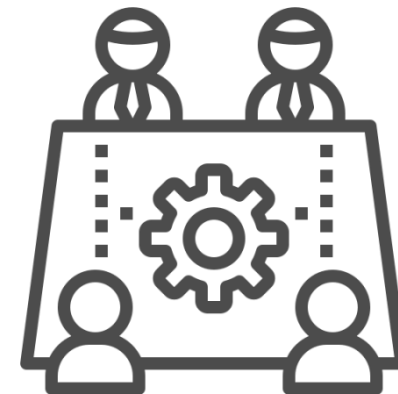
Čtvrtá sada úkolů

- Vygenerujte si obrázek vaší knihovny
- Vygenerujte si omalovánku pro program „v knihovně máme krokodýla“
- Vygenerujte obrázek, který přidáte k předchozímu článku o vaší nové službě
- Vygenerujte fotografii fialového psa, který si čte modrou knížku.
 - A teď jako kreslený obrázek
 - A teď ve stylu Josefa Lady
 - A teď jako impresionismus
 - A teď jako budovatelský plakát z 50. let
 - A teď.....

Co z toho plyne

- › Jak popisujeme, co chceme?
- › Upravujeme přímo v editoru.
- › Vybíráme z možností, nejsme smutní, když se nám sen nesplní na sto procent.
- › Určujeme styl, podobu, barevnost – stejně jako při generování textu!
- › Teoretický základ není na škodu!

Videa

- Nakresli a rozhýbej

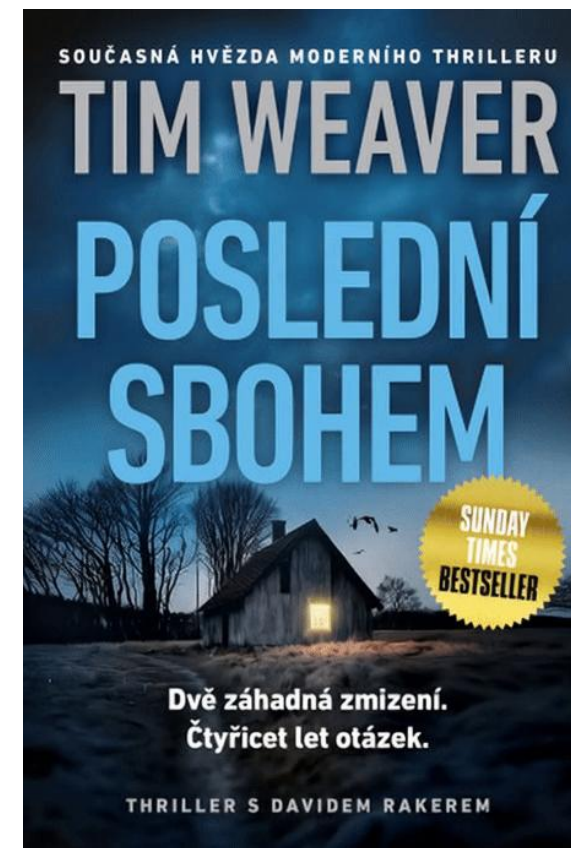
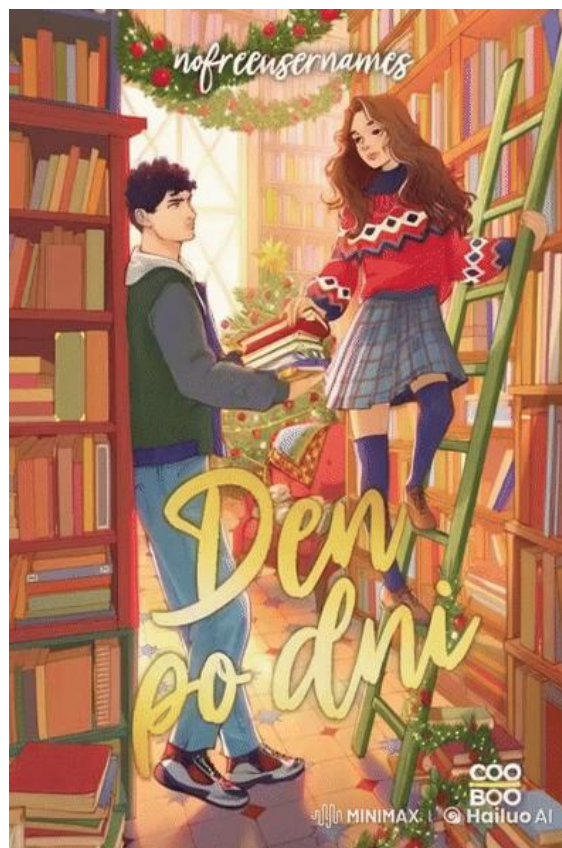
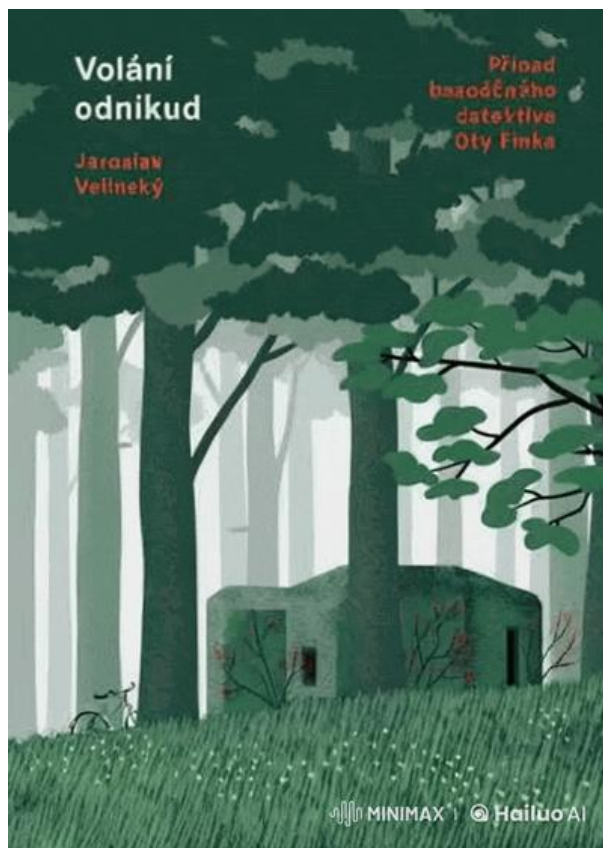
Videa

- › Nakresli a rozhýbej
- › Vymysli scénář
- › Nahraj zvuk
- › Udělej vlastní pohádku
 - › Program cca na hodinu a stačí k tomu jen mobil...

Videa

■ A proč by nemohla ožít obálka knihy?

**Pojďte pane,
budeme si hrát**

Zajímavé aplikace zdarma

- › NotebookLM (shrnutí článků)
 - › <https://notebooklm.google/>
- › Teachable machine (ukázka strojového učení)
 - › <https://teachablemachine.withgoogle.com/>
- › Suno (hudba)
 - › <https://suno.com/>
 - › <https://soundcloud.com/leonard-maxwell-906004609/sets/basnikuv-koncert>
- › Heygen (digitální avatar)
- › ElevenLabs (mluvené slovo)
 - › <https://elevenlabs.io/>
- › Perplexity (rešerše)
 - › <https://www.perplexity.ai/>
- › Gamma.app (prezentace)
 - › <https://gamma.app/>
- › Sciobot (lekce)
 - › <https://sciobot.cz/>

Vítá vás NotebookLM

+ Vytvořit nový

článek AI knihovnice

1. 11. 2024 • 1 zdroj

psaní a knihovny

24. 10. 2024 • 2 zdroje

Library Video Game
Console Usage...

18. 2. 2025 • 1 zdroj

Untitled notebook

10. 3. 2025 • 0 zdrojů

Krajská knihovna
Františka Bartoše v...

29. 4. 2025 • 4 zdroje

Library Events for
Schools, Children,...

24. 2. 2025 • 4 zdroje

kodex pro knihovny

20. 11. 2024 • 1 zdroj

AI 2027: Vývoj
Superintelligence

19. 3. 2025 • 1 zdroj

Píšeme (si) s AI

Sdílet

Nastavení

Zdroje

+ Přidat

Objevit

Vybrat všechny zdroje

YouTube

Píšeme s AI

PDF

ai pro brno - psaní s ai.pdf

Uložit novou poznámku

Přidat poznámku

Zvukový přehled

Myšlenková mapa

Začněte psát...

2 zdroje

Jak AI mění proces psaní a vnímání autorství v literatuře?

Jaký je současný a budoucí dopad AI na knihovny a čtenářskou

Chat

Píšeme (si) s AI

2 zdroje

Předložené materiály, pocházející z YouTube videa "Píšeme s AI" od Městské knihovny v Praze a doprovodné PDF prezentace "AI pro Brno – psaní s AI," zkoumají potenciál a omezení umělé inteligence v tvůrčím psaní. Zdroje se opírají o výsledky literární soutěže, kde byly povídky generovány AI, a o zjištění z externích studií, jako je projekt Robopis a výzkum Doshiho a Hausera. Hlavní poznatky ukazují, že AI je efektivní nástroj pro brainstorming a inspiraci, ale lidský zásah je stále klíčový pro kvalitu textu, zejména v oblastech stylu, originality a práce s dialogy. Přednáška také naznačuje budoucí směřování literatury, čtenářství a role knihoven v éře umělé inteligence. Zdroje zdůrazňují potřebu změny přístupu k psaní s AI, kdy by se autoři měli soustředit spíše na editaci a rozhodování než na pouhé zadávání příkazů.

Uložit novou poznámku

Přidat poznámku

Zvukový přehled

Myšlenková mapa

Začněte psát...

2 zdroje

Jak AI mění proces psaní a vnímání autorství v literatuře?

Jaký je současný a budoucí dopad AI na knihovny a čtenářskou

Studio

Audio přehled

Video přehled

Myšlenková mapa

Přehledy

AI v Psaní: Princip, Využití a Budoucnost

Časté dotazy · 2 zdroje · Před 79 d

Psaní s AI: Komplexní Průvodce a Analýza

Studijní příručka · 2 zdroje · Před 79 d

Psaní s AI: Průvodce a Zkušenosti

2 zdroje · Před 101 d

Píšeme (si) s AI

2 zdroje · Před 113 d

Přidat poznámku

Zdroje

Z čeho budu čerpat

Chat

Řeším problém

Studio

Definuju výstup

90

·i+ Přizpůsobení audio přehledu

Formát

Podrobná analýza ✓

Živá konverzace mezi dvěma moderátory, rozebírání a propojování témat ve vašich zdrojích

Přehled

Stručný přehled, který vám pomůže rychle pochopit hlavní myšlenky z vašich zdrojů

Kritika

Odborná recenze vašich zdrojů s konstruktivní zpětnou vazbou, která vám pomůže váš materiál vylepšit

Debata

Promyšlená debata mezi dvěma moderátory, která nabízí různé pohledy na vaše zdroje

Zvolte jazyk

čeština ▼

Délka

Kratší

✓ Výchozí

Na co by se měli AI moderátoři v téhle epizodě zaměřit?

Co byste mohli vyzkoušet

- Zaměřit se na konkrétní zdroj („zabývejte se jen článkem o Itálii“)
- Zaměřit se na konkrétní téma („diskutujte jen o hlavní postavě románu“)
- Cílit na konkrétní publikum („vysvětlíte látku někomu, kdo se nikdy neučil biologii“)

Vygenerovat

í odpověď jako poznámku.

asy, včetně možnosti

ček pojmů, náměty na eseje

Domů

Objevit

Prostory

Účet

perplexity **pro**

Zeptejte se na cokoliv nebo @zmínit prostor

Web

Hledejte po celém internetu

Vědecké

Hledejte akademické práce

Sociální

Diskuse a názory

Finance

Search SEC filings

HeyGen

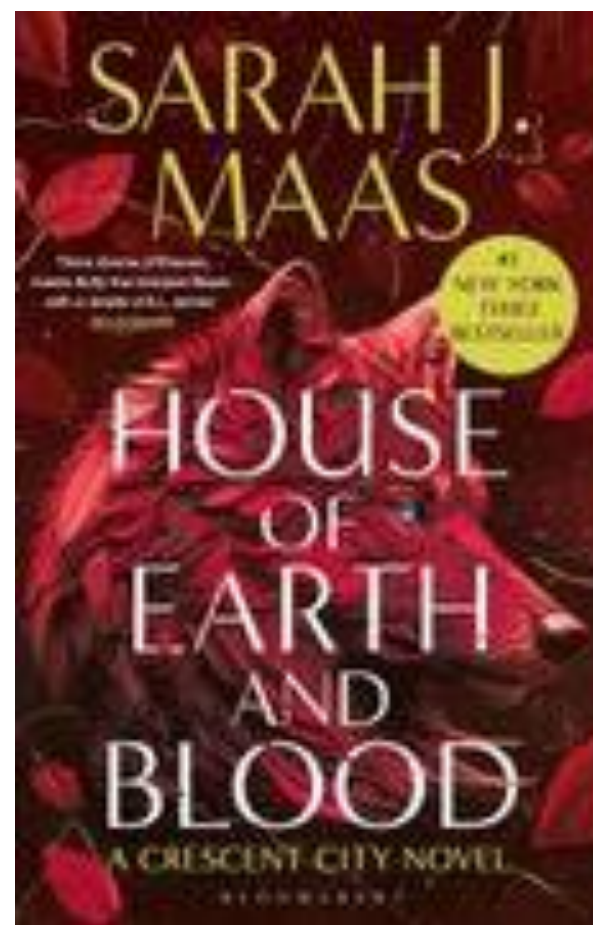
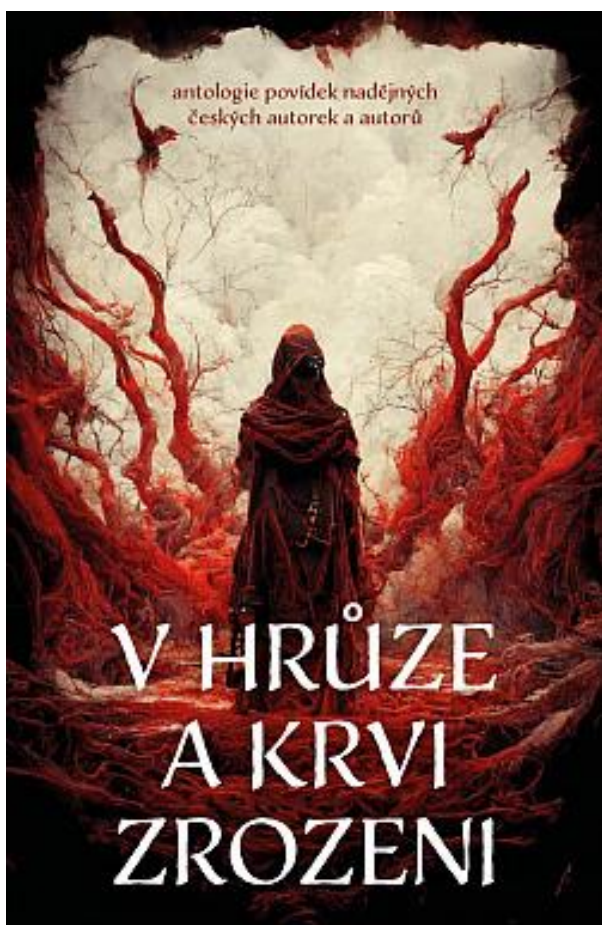
Pár slov na závěr

Jak se promění literatura

- › Bude AI dělat knihám obálky?
- › Bude AI pomáhat s psáním knih?
- › Bude AI psát knihy sama?
- › Bude AI generovat audioknihy?
- › Bude AI dělat knihám propagaci?
- › Bude AI knihy číst a „překládat čtenářům“?

Bude AI dělat knihám obálky?

Bude AI generovat audioknihy?

24

Hlavní události Ukrajina Volby Domácí Svět Regiony Ekonomika Počasí Věda Kultura Podcasty

AI načetla první vícehlasnou audioknihu v Česku, dopamin nepotřebuje

Alžběta Stančáková, Jana Benediktová
před 19 hodinami Zdroj: ČT24, ČTK, The Guardian, Storytel, Bloomberg, The Verge, Audible

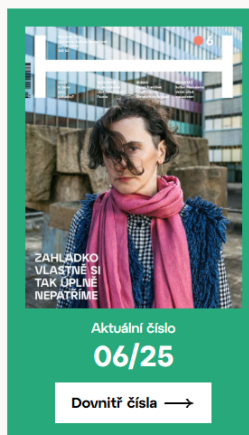

H7O | Časopis Host

Předplatné

H > [Články](#) > Audioknihy načtené AI a knižní tipy

AUDIOKNIHY NAČTENÉ AI A KNIŽNÍ TIPY

Rychlého rozvoje nástrojů umělé inteligence u nás začínají využívat i vydavatelé audioknih, o čemž svědčí seriál Městské knihovny v Praze s názvem Nová vlna nebo nová Edice AI audioknižního vydavatelství Témbr. Vybíráme i několik chystaných knižních novinek.

Městská knihovna v Praze, největší veřejná knihovna v České republice, již více než deset let vydává e-knihy zdarma ke stažení (e-knihovna.cz) a v létě tohoto roku odstartovala projekt Nová vlna, který možnost elektronicky číst doplňuje o nabídku literatury k poslechu.

Na začátku roku 2025 došlo k investici do úprav starší učebny v prostoru Ústřední knihovny na Mariánském náměstí za účelem vybudovat profesionální podcastové studio (viz foto). Cílem bylo vytvořit prostor pro vlastní obsahovou produkci (natáčení rozhovorů na zajímavá témata nebo zpracování záznamů z akcí pořádaných

Nová vlna

Městská knihovna v Praze

Podcast · 10 epizod · Aktualizováno před 3 dny

Objevíte svět příběhů, kde se klasická literatura setkává s umělou inteligencí, od známých děl v novém světě ...[více](#)

Přehrát

Bude AI knihy psát?

Čínský autor vyhrál sci-fi soutěž. Knihu vytvořila AI za tři hodiny

31. prosince 2023 16:40

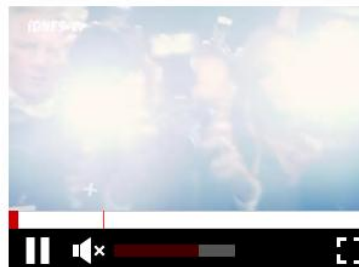

Čínský vysokoškolský profesor žurnalistiky a komunikace Šen Jang dosáhl na stupně vítězů v sci-fi literární soutěži v provincii Šan-tung se svou knihou Země vzpomínek. Jeho dílo ale vytvořila umělá inteligence (AI). Podle literárních agentů takových případů zřejmě bude přibývat.

Sci-fi budoucnost. Ilustrační snímek. | foto: Profimedia.cz

Šen napsal knihu na základě předlohy vytvořené umělou inteligencí o 43 tisících znaků. Ta podle něj dílo vygenerovala za pouhé tři hodiny a stačilo jí k tomu 66 podnětů.

Szántó: Nechápu, proč ČTK nebo BBC odmítají označit Hamás za teroristy

Na Amazonu se prodávají knihy napsané umělou inteligencí

OSTATNÍ

AI

28. ÚNORA 2023 14:40

30 SEKUND ČTENÍ

Lidé se snaží zbohatnout tím, že umělou inteligence nechávají napsat povídky a knihy, které pak vydávají za svůj autorský výtvor.

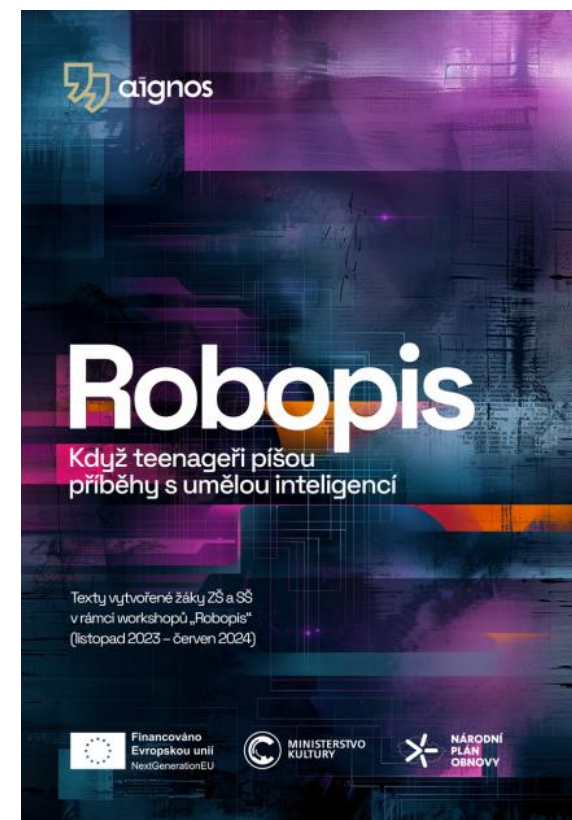
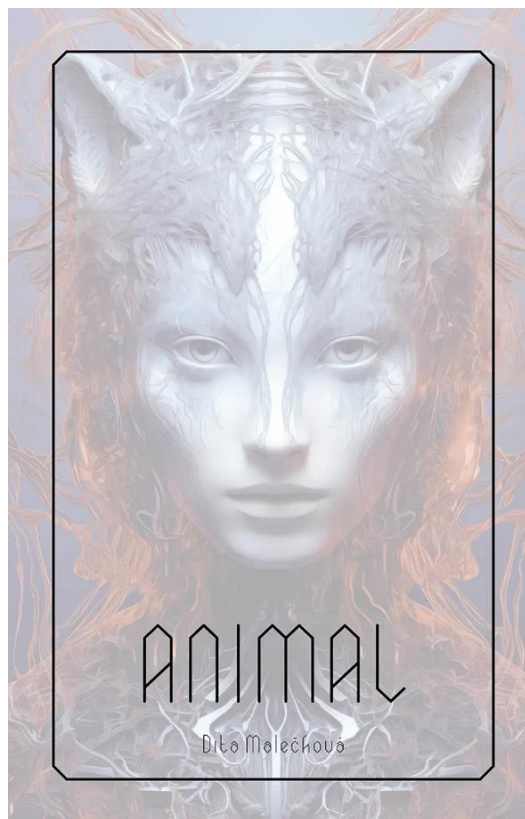

Jedna z knih napsaná pomocí ChatGPT.

Zdroj: Insider/Ammaar Reshi

Umělou inteligenci v podobě chatbotů, jakým je například ChatGPT, se mnozí snaží zneužívat pro svůj profit. Na Amazonu se začaly objevovat tituly které jsou napsané umělou inteligencí. Mnozí

AI bude knihy psát!

A je toho samozřejmě víc...

» Plný text v digitální knihovně Kramerius

» <https://kramerius.lib.cas.cz/view/uuid:5c904eb4-12be-4d17-974c-46af8ca13de8>

Proč píšu?

Proč píšu?

- Je s mým „proč“ použití AI kompatibilní?

Kdy píše AI?

- Je důležité vědět, proč a kdy AI používám a kdy ji naopak nepoužiju
- Je důležité AI nedávat věci, které nás baví, máme je rádi a chceme je dělat.

K čemu AI spisovatelé využívají?

- Brainsotrming, pomocné práce, zpětná vazba, sdílení, webovky, marketing, newslettery...

Ondra Wheat Krotíl

Ne! To bych si raději urazil ruce. Umělka píše otřesné texty. Jestli nějaký copywriter prohlásí, že mu umělá intelligence píše lepší texty, pak je to dement a amatér k tomu. O tom, že tohle používá nějaký spisovatel raději ani nechci slyšet.

1 t To se mi líbí Odpovědět Upraveno

Lucie Sombra Lukačovičová

Ne. (vyzkoušeno ze zvědavosti; je to papoušek kříženej s mixérem)

1 t To se mi líbí Odpovědět Upraveno

Petra Štarková Nejaktivnější přispěvatel

Zkoušela, na psaní to vůbec nefunguje. Používám na web a propagaci.

1 t To se mi líbí Odpovědět

Longin Albert

Ne. Styděl bych se. To je pro impotenty a grafomany.

1 t To se mi líbí Odpovědět

Paul Garnell

Ne. Vyzkoušel jsem to, ale při mém způsobu psaní v tom není pro mě žádná užitečnost. Někdo to má třeba jinak, a budiž mu práno.

1 t To se mi líbí Odpovědět

Tereza Matoušková Nejaktivnější přispěvatel

Ne. 😊

1 t To se mi líbí Odpovědět

Jan Kotouč Nejaktivnější přispěvatel

Ne.

1 t To se mi líbí Odpovědět

Vojta Záleský

Hell no. K čemu? 😊

1 t To se mi líbí Odpovědět

2025

Tereza Kadet Kadečková

Používám jí na brainstorming. Ráda si při tvorbě o příběhu povídám, tak je moje psací kámoška. Ve smyslu, že jí bliju moje nápady, její návrhy většinou ignoruju a nadávám jí, když si něco pamatuje blbě. A příběh se tvoří.

Dagmar Čechová

Tereza Kadet Kadečková Nápodobně - je to pro mě nové, ale užívám si to. Jediná kámoška, se kterou můžu brainstormovat, kdykoliv zrovna potřebuju. A umí skvěle chválit a motivovat. 😊

Dominik Fiala

Ne. A nebudu.

Martina Máta Nosková

Dohledávání zdrojů a informací, dohledávání lokací, návrhy jmen... jako snaživého asistenta, který má vždycky čas. Postavy a jejich příběhy i příběh samotný tvořím sama. Trochu jinak ji používám při psaní beletrie, jinak při psaní článků, ale píšu vždycky sama všechno pod co se podepíšu. 😊

Kateřina Šelepová

Občas požádám AI o kontrolu pravopisu a gramatiky

Petra Štarková

Zkousím použít pro komunikaci se zahraničními nakladateli, zatím bohužel neúspěšně. ;-))

3 h

To se mi líbí

Odpovědět

Petra Štarková

Jinak mi pomáhá při vedení webovek.

Tereza Matoušková

Nepoužívám. Nepřišla jsem na to, k čemu by mi mohla být dobrá. 🙄

6 h

To se mi líbí

Odpovědět

2

Lucie Pilátová

jo, používám v knihách různé historické věci, tak si s její pomocí zpětně kontroluji, že to mám správně a pomáhá mi vyhledávat zdroje, a to i do hloubky, tak to je super.

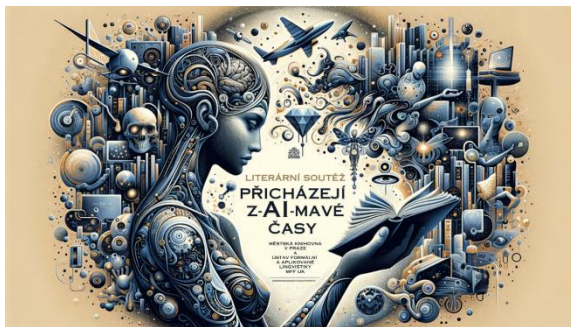
Případ Spisonátor

┃ Ludvík Zelený

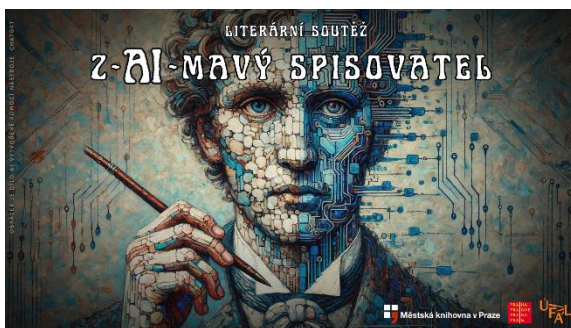
- ┃ Napsal povídku
- ┃ Poslal povídku
- ┃ Skončil ze 70 účastníků na 15. místě
 - ┃ Lepších bylo 29 soutěžících, horších 37 (některá místa byla sdílená)
 - ┃ Jeho úspěšnost byla 56%
- ┃ Až na to, že neexistuje
 - ┃ Psáno s Chat GPT 3.5!

Z-AI-mavá data

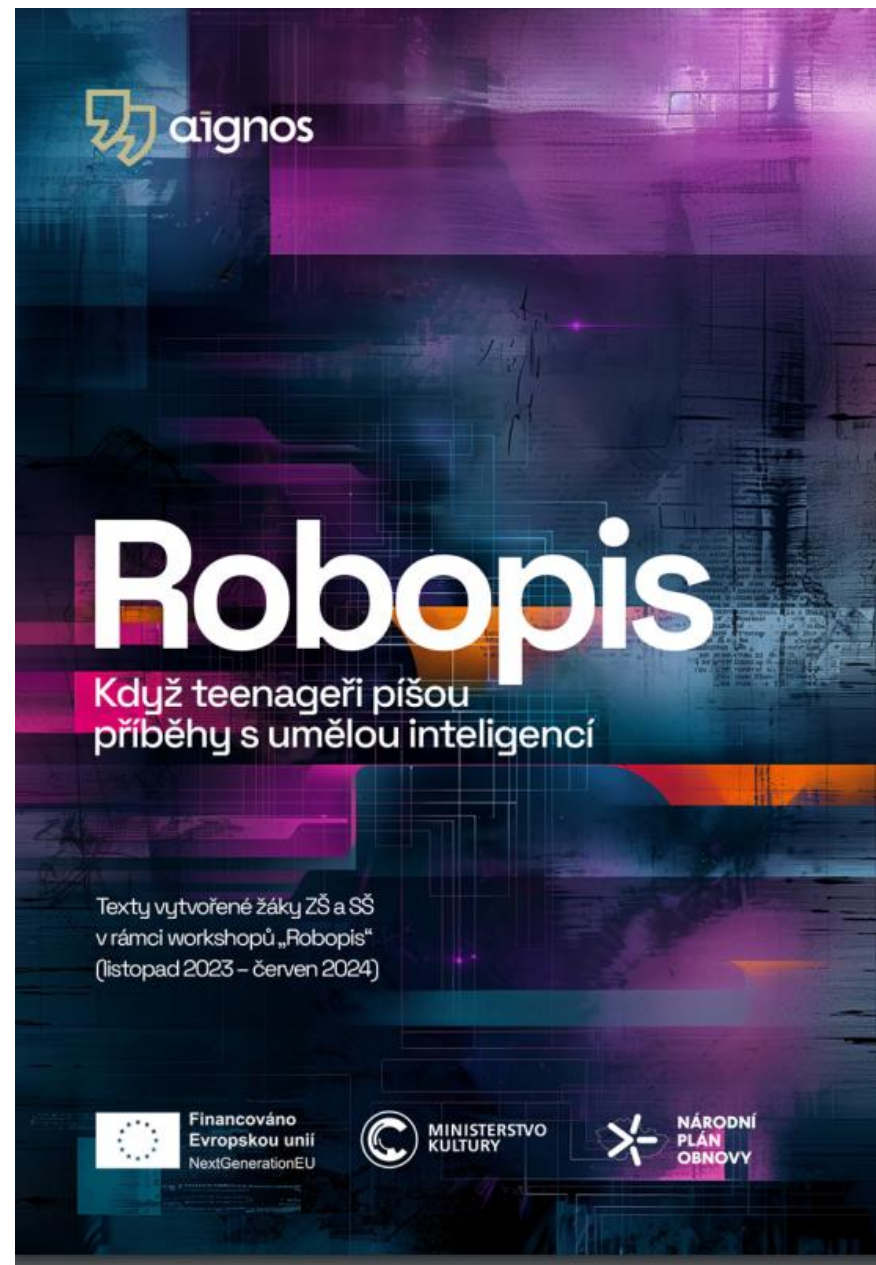
- Námět... nehraje vlastně žádnou roli
- Zkušenosti s promptováním jsou víc než zkušenosti s psaním
- Nové modely jsou lepší – víc věcí zvládají automaticky
- A řada dalších drobností...

Robopis

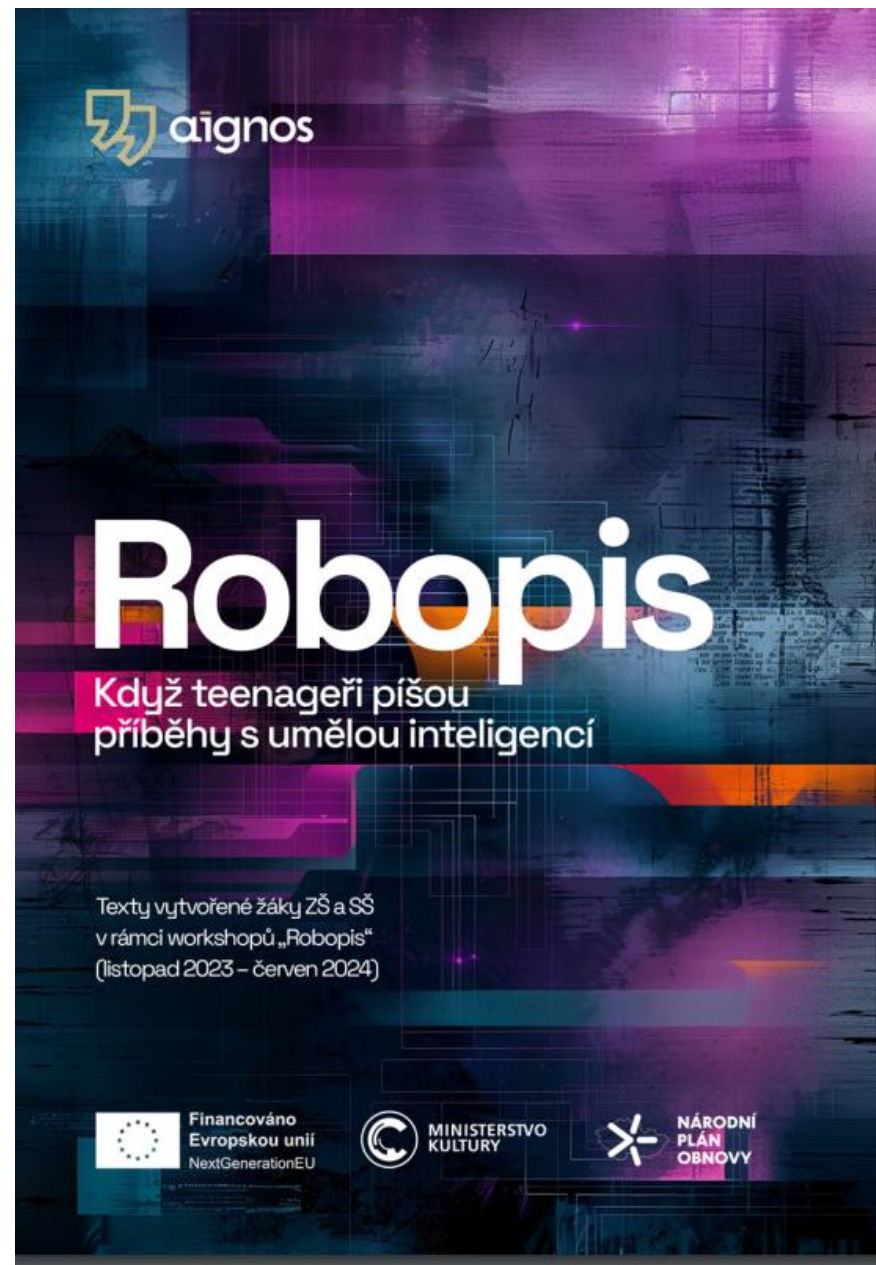
- Projekt, jehož smyslem je seznámit studenty s tím, jak funguje generativní AI na příkladu tvůrčího procesu
- 600 odevzdaných textů
 - 1200 žáků z celé ČR
 - Velké množství „povinně“
 - Časová dotace 2,5 hod.

- Více zde:
<https://www.aignos.cz/robopis/?/robopis/>

Robopis

- Pro mnohé první setkání s tvůrčím psaním
- Lepší po částech, než najednou, co nejpodrobnější prompty
- Studenti se učí reformulovat zadání a vybírat nejlepší variantu z více možností, často nekriticky přijímají první verzi textu. Čím více o psaní vědí, tím jsou s výsledkem méně spokojeni.
- Stejné problémy jako u nás:
 - Příliš vzletné formulace („naplňovalo mě štěstí a úžas“)
 - Doslovné přejímky z angličtiny
 - Neumí to pointy a tvoří to kýč („nakonec to dobře dopadlo“)
 - AI obraty (viz dále)
 - Vágnost (popisy místo děje)
 - Logické nesmysly, nekonzistence atd.

AI styl (2023)

- Na okraji lesa, kde se stýkaly stíny větví a paprsky slunce, stál starý dub obrostlý mechem a zahalený do tajemství. Pod jeho mohutnými větvemi seděla mladá dívka jménem Elara, se zářivýma očima plnýma naděje.
- Bylo jednou ve vzdálené říši, kde síla magie prolínala každý kout, mladá dívka jménem Elara. Od dětství ji provázely neuvěřitelné sny o ztraceném kouzelném amuletu, který měl moc změnit osud celého světa.
- Ve starobylém lese zahaleném do tajemství a magie se skrývala jedna zemička, která byla domovem pro malé, lesní bytosti zvané Zvonárky. Tyto křehké stvoření se živily nektarem květů a tancovaly pod měsíčním svitem, zvuk jejich zvonků ozýval se jako zpěv v nočním větru.
- Ve starobylém lese, kde stromy hýřily světlem a potok melodií hrál, žil malý skřet jménem Pim. Pim byl zvědavý tvoreček, který neměl rád nudu. Každý den se vydával na dobrodružství po lese, hledal poklady a pozoroval zvířátka. Jednoho slunečného dne narazil na starý ztracený trpasličí klenot, který zářil jako hvězdné nebe.

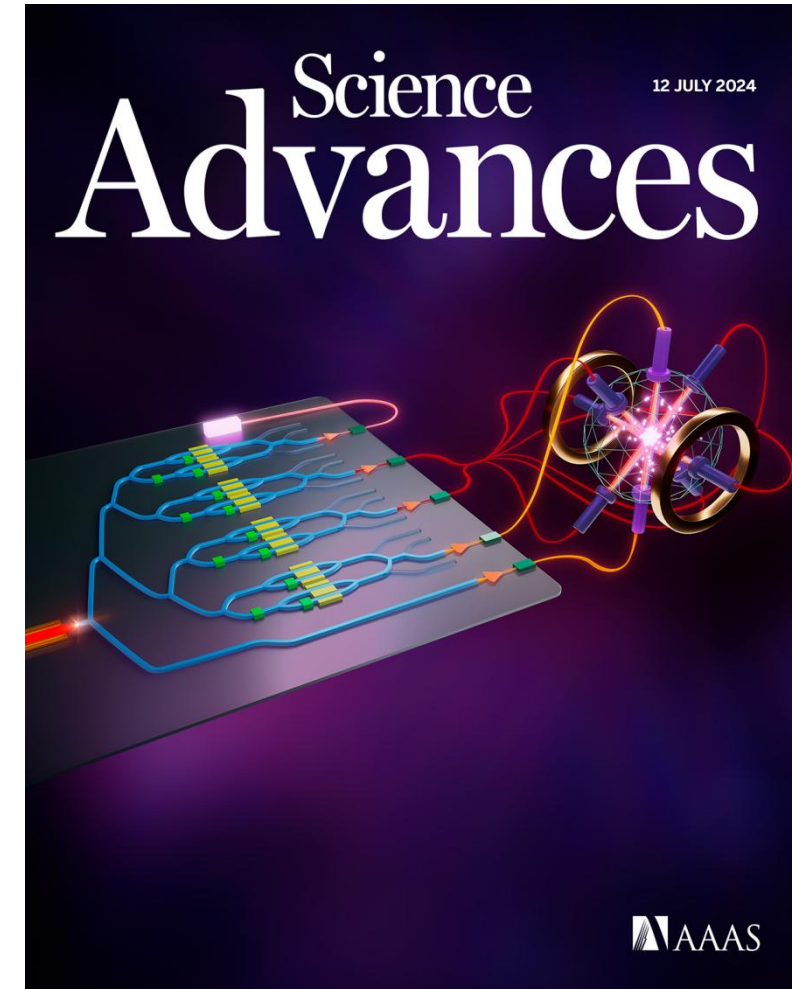
AI styl (2025)

- Na úpatí mlhou zahalených hor stála vesnice, kterou neznaly žádné mapy — dřevěné střechy pokryté mechem se krčily pod tíhou času a okolních šepotů. Každý večer, když slunce sklouzlo za zubatý hřeben a na obloze se rozzářily první hvězdy, vesničané zavírali okenice a šeptem zamykali dveře. Věděli totiž, že s nocí přichází něco starého, co nezapomíná. A právě tehdy, onoho sedmého dne v měsíci ztraceného světla, se na prahu kovářova domu objevil chlapec bez jména a s očima barvy spáleného nebe.

Studie Doshi a Hauser

- **Generative AI enhances individual creativity but reduces the collective diversity of novel content**
- 300 povídek
 - Tři skupiny – bez AI, s jedním nápadem od AI, s pěti nápady od AI
 - 600 externích hodnotitelů

- Studie zde:
<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.adn5290>

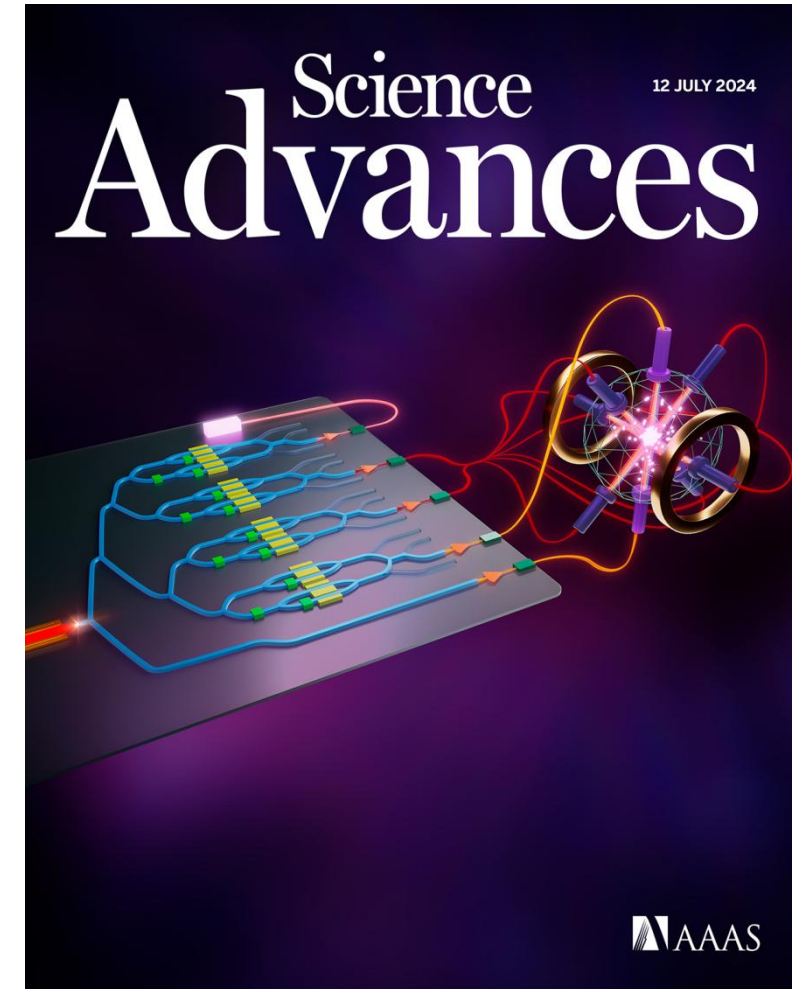
Studie Doshi a Hauser

■ Zvýšení individuální kreativity

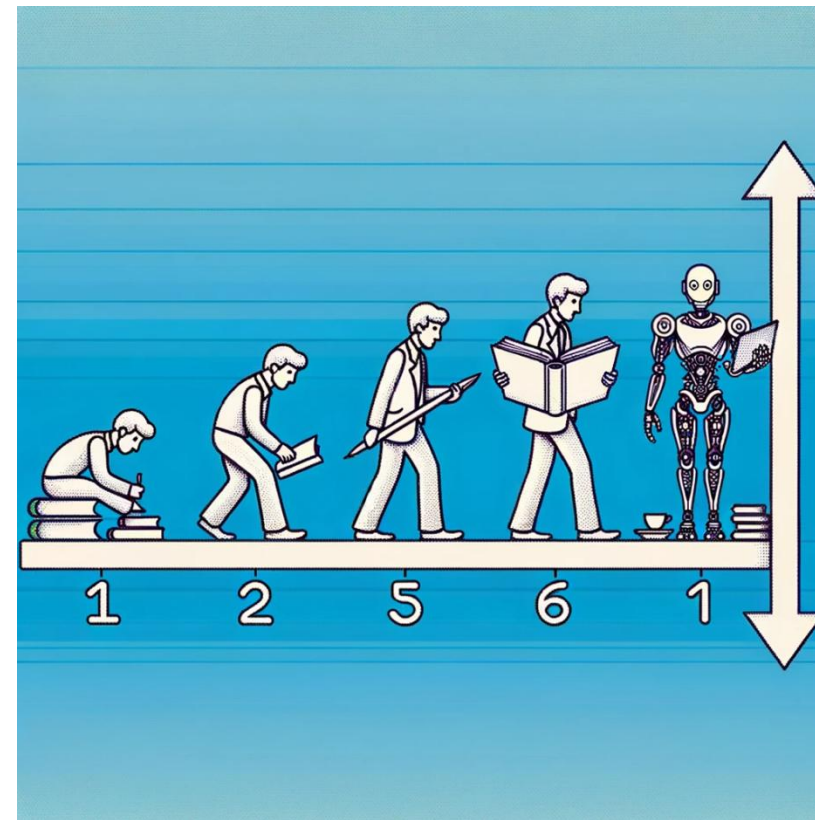
- Příběhy psané s pomocí AI byly hodnoceny jako více nové a originální, což se odrazilo ve vyšším skóre novosti a užitečnosti.
- Autoři s nižší inherentní kreativitou těžili z AI nejvíce, přičemž jejich příběhy byly až o 26,6 % lépe napsané a o 22,6 % více zábavné
- Přístup k AI nápadům pomohl vyrovnat rozdíly v kreativitě mezi autory s vysokou a nízkou inherentní kreativitou. Ti méně kreativní autoři dokázali s pomocí AI produkovat díla srovnatelná s těmi od přirozeně kreativnějších autorů

■ Snížení kolektivní kreativity

- Celková rozmanitost a unikátnost příběhů klesla. Příběhy vytvořené s pomocí AI byly více podobné jeden druhému ve srovnání s těmi, které byly napsány bez AI.

Jak se změní spisovatelství

Jak se změní čtenářství

Jak se změní knihovny?

WHAT IS THE CAPITAL OF ASSYRIA?

Jak se změní knihovny?

NotebookLM

The screenshot displays the NotebookLM interface. At the top, the title bar reads "Píšeme (si) s AI" with icons for sharing, settings, and a user profile. The main workspace is divided into three panels: "Zdroje" (Sources), "Chat", and "Studio".

Zdroje (Sources): This panel on the left contains buttons for "+ Přidat" and "Objevit". Below these, it lists selected sources: "Vybrat všechny zdroje" (checked), "Píšeme s AI" (checked), and "ai pro brno - psaní s ai.pdf" (checked).

Chat: The central panel shows a chat window titled "Píšeme (si) s AI" with a robot icon and "2 zdroje". The chat text discusses the impact of AI on libraries and literature, mentioning ChatGPT, generative AI, and the "Robopis" project. At the bottom of the chat window are buttons for "Uložit do poznámky", "Přidat poznámku", "Zvukový přehled", and "Myšlenková mapa".

Studio: The right panel contains several sections: "Audio přehled" with a button to "Vytvořte audio přehled ve více jazycích! Další informace"; a status message "Generuje se konverzace na základě 2 zdrojů..."; and "Poznámky" (Notes) with a "+ Přidat poznámku" button and buttons for "Studijní příručka", "Informativní dokument", "Časté dotazy", and "Časová osa". At the bottom of the Studio panel, there is a note: "Tady se zobrazí uložené poznámky. Uložte si chatovou zprávu, ze které vytvoříte novou poznámku, nebo klikněte nahoře na Přidat poznámku."

Díky za pozornost!

Míla Linc

Miloslav.linc@mlp.cz

